



# КАМАНДА ПРЭЗІДЭНТАЎ БЕЛАРУСІ І РАСІІ ПЕРАМАГЛА Ў ТАВАРЫСКІМ ХАКЕЙНЫМ МАТЧЫ Ў СОЧЫ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 4 студзеня па запрашэнні свайго расійскага калегі Уладзіміра Пуціна наведаў Сочы. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе кіраўніка беларускай дзяржавы.

Улічваючы шматгадовае захапленне беларускага лідара хакеем і веды ў гэтай галіне, а таксама вопыт нашай краіны па падрыхтоўцы да чэмпіянату свету 2014 года, Прэзідэнт Расіі запрасіў Аляксандра Лукашэнка агледзець галоўную алімпійскую хакейную арэну і прыняць удзел у таварыскім хакейным матчы.

Кіраўнік беларускай дзяржавы азнаёміўся з умовамі, у якіх будзе праходзіць алімпійскі хакейны турнір, наведаў лядовы палац «Вялікі». Перад матчам Аляксандр Лукашэнка ў раздзявалцы парамаўляў з легендамі сусветнага хакея, якія прымалі ўдзел у таварыскім спаборніцтве. Затым Прэзідэнт Беларусі выйшаў на лёд у складзе каманды, у якой таксама гуляў Уладзімір Пуцін.

Аляксандр Лукашэнка выступіў пад сваім нумарам 1, Уладзімір Пуцін — пад нумарам 11. Капітанам іх каманды быў Вячаслаў Фяціцаў. Вароты абараняў Дзмітрый Баскаў, ігрок



хакейнай каманды Прэзідэнта Беларусі, дырэктар дзіцяча-юнацкай спартыўнай школы «Дынама». Разам з кіраўнікамі дзяржаў у камандзе гулялі такія зоркі хакея, як Валерый Каменскі, Павел Бурз, Аляксандр Кажэўнікаў, а таксама шэраг іншых вядомых хакеістаў. У камандзе прэзідэнтаў на лёд выходзілі міністр абароны Расіі Сяргей Шайгу і гульцы каманды Прэзідэнта Беларусі Андрэй Асташэвіч і Міхаіл Захарыў. У каманду праціўнікаў увайшлі Аляксей Жамноў, Аляксандр Магільня, браты

Голікавы, Аляксандр Якушаў, Сяргей Макараў і іншыя легенды сусветнага хакея. З самага пачатку матчу каманда, у якой гулялі прэзідэнты, вяла ў ліку і не ўступіла гэтай перавагі да заканчэння гульні. Таварыскі матч завяршыўся з лікам 12:3 на карысць лядовай дружыны, у складзе якой выступілі кіраўнікі дзвюх дзяржаў, аматары Нанчы хакейнай лігі і зоркі сусветнага хакея. Пасля заканчэння матчу Аляксандр Лукашэнка і Уладзімір Пуцін прадухілілі размову ў нефармальнай абстаноўцы.

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Мітрапаліта Філарэта з Раством

## Соцыум

### Пенсіі-2014 года:

#### Павышэнне залежыць ад эканомікі

Як заявіла намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння Мінпрацы і сацыяльнай абароны Беларусі Ларыса Яшкова, павышэнне пенсій у 2014 годзе будзе праводзіцца з улікам росту даходаў работнікаў, змены бюджэту праектовага мінімуму і даходаў Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва.

Што тычыцца навінак, якія пачалі дзейнічаць ужо з 1 студзеня, то сярод іх — павелічэнне мінімальнага стажу працы з выплаты абавязковых страхавых узносаў, патрэбнага для назначэння працоўных пенсій па ўзросце і за выслугу, з 5 да 10 гадоў. Ранейшы ўмовы па мінімальным стажах захаваны для прызначэння дазвольных пенсій па ўзросце бацькам інвалідаў з дзяцінства, шматдзетным маці, інвалідам з дзяцінства і некаторым іншым катэгорыям грамадзян, а таксама пенсія па інваліднасці і з нагоды страты карміцеля.

У снежні 2013 года пенсія па ўзросце складала 2 291 000 рублёў. Суадносіны пенсій з сярэдняй зарплатай вытрымліваюцца на ўзроўні каля 40%, што адпавядае міжнародным стандартам.

Таксама з 1 студзеня 2014 года павышаны тарыфы ўзносаў на прафесійнае пенсійнае страхаванне за работнікаў, што працуюць у шкодных умовах.

Развіваецца міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне пенсійнага забеспячэння. Так, 21 лістапада 2013 года было падпісана пагадненне з Азербайджанам, якое прадугледжвае экспарт пенсій. Уступленне яго ў сілу даць магчымасць забяспечыць атрыманне пенсіі грамадзянамі Азербайджанскай Рэспублікі і Беларусі, якія пераехалі з Азербайджана ў Беларусь ці наадварот, па месцы жыхарства.

Таксама прапрацоўваецца пытанне аб заключэнні двухбаковых дагавораў з Украінай, Эстоніяй, Казахстанам.

Святлана БУСЬКО

## Ну і ну!

### КАЛЯДНЫ ВЕЧАР БЕЗ КАЛЕКЦЫЙНАГА ВІНА

Хто вядзе з Парыжа вытанчаны парфуму, хто шкаладзіць зі знакаміты канькі. А вось правадніца поезда Парыж — Масква вырашыла парадаваць саб і блізкіх на свята калекцыйным віном. Усё было б добра, каб 45-гадовае жанчына задкаравала тавар, выканала мільяна фармальнасці ў выглядзе аплаты збору... А так яна схавала шацілігровую бутэльку коштам каля 80 мільёнаў беларускіх рублёў у калельніны аддзельніцы спалнага вагона. А гэта ўжо кантрабанда, якую пільны брэсцкі мільнікі знайшлі ў схаванцы. Пасля чаго было вельмі старанна аглядзана службовае купэ правадніцы, у якую, як высветлілася, знаходзілася больш за 90 упаковок медыцынскай прэпараты. Іх спрабавалі правезці таксама без мільяна кантролю.

Яна СВЕТАВА

# ЗАСТАЎСЯ ЖЫЦЬ, КАБ РАСКАЗАЦЬ ПРАЎДУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

За свае подзвігі ў партызанах і на франтах Вялікай Айчыннай вайны Аляксандр Савіцкі ўзнагароджаны ордэнамі Чырвонай Зоркі, Славы III ступені, Айчыннай вайны I і II ступені. Ужо ў мірны час ён удастоены «Знака Пашаны» і ордэна Францыска Скарыны, стаў лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

«Але самай вялікай узнагародай мне сталася тое, што я жыў і здаровы дайшоў да Берліна, распысаў на сцяне рэйхстага, — не раз прызнаваўся Аляксандр Ануфрыевіч. — Хаця баі былі страшныя, жорсткія, і я нават не ведаю, як я ўцялеў у гэтым вогненным віхуры. Часам нават думаю пра тое, што, можа, там, наверху, той, хто распараджаецца людскімі жыццямі, паглядзеў на ўсё і вырашыў: няхай вось і гэты застаецца жыць, хай стане пісьменнікам і раскажа пра ўсё наступным пакаленням, каб ведалі, іх таксама ваіна».

І ён і стаў... І расказаў... А што мог расказаць чалавек, які прайшоў усю вайну? Безумоўна, толькі праўду. Яго творы — гімн Радзіме, мужнасці, народу, які змагаўся за родную зямлю. Яго кнігі — споведзь франтавіка аб перажытым, убачаным, свеасаблівы погляд на жыццё. Яго словы — скарбонка патрыятызму, любові да Бацькаўшчыны, зварот да маладога пакалення. Як ён сам лічыць, літаратура — настолькі сур'ёзная справа, што яна набывае ад таго, хто ўзяўся за гэты занятак, усю сілу, а з найвышэйшым напружаннем думак, пацуду, душы, сэрца.

Такіх, як Аляксандр Савіцкі, у нашай літаратуры нямашу. Больш за тое, нямагога такіх і ў жыцці. Чалавек-патрыёт, чалавек-працаўнік, чалавек-мастак слова... Проста Чалавек з вялікай літары.

## «ПЭШнікам» НЕ ВАРТА СПАДЗЯВАЦА НА НОВЫЯ АДТЭРМІНОЎКІ

Маецца на ўвазе ўвядзенне тэхнічнага рэгламента М'ятнага саюза аб прадукцыі лёгкай прамысловасці. Пра гэта паведаміў Віктар Маргелаў, першы віцэ-старшы Мінскага сталічнага саюза прадпрыемстваў і прадаўцаў, расказаўчы журналістам аб выніках гора з пункту гледжання бізнес-супольнасці.

«Саюз будзе думаць аб тым, як аблегчы працу прадпрыемстваў у новых умовах Адналітэчнага рэгламента. Як вядома, з 1 ліпеня індывідуальныя прадпрыемствы — плацельшчыкі адзінага падатку будуць абавязаны мець сертыфікаты на ўсю сваю прадукцыю. Больш адтэрміновак не будзе, — сцвярджае Віктар Маргелаў. — Адным з такіх крокаў дапамогі можа стаць стварэнне спажывецкага кааператыва, які будзе займацца цэнтралізаванымі закупкамі. Сёння прадпрыемствы павінны кансалідавацца, аб'ядноўвацца, бо па адным выхываецца будзе амаль немагчыма». Дарчы, па яго словах, спажыўцы змогуць заўважыць змены ў асартыментах і цэнах у прадпрыемствах, хутчэй за ўсё, бліжэй да 1 ліпеня 2014 года. Цэны могуць троху павысіцца.

«На жаль, я з ім пазнаёміўся зусім нядаўна. Ён з цэльнай сустрэў мяне ў сваёй кватэры, каб да будучага інтэр'ю падарыць «Вобаль» — кнігу, якая ўвучыла свет яго другі раз. За тым паўгадзіны, што мы пагутарылі раней, я ўвучыла ў ім чалавека вялікай жыццёвай мудрасці, неабяявага грамадзяніна сваёй краіны, змагаўся з несправядлівасцю і сапраўднага патрыёта. Калі Аляксандр Ануфрыевіч уручыў мне кнігу, яго хваліла тое, як раман адгукнецца ў сэрцах сённяшняй моладзі».

Не магу гаварыць за ўсіх, скажу за сябе. На майбрыльжывай тумбачы даўно не было кнігі ў такім выглядзе, як мы прывыклі яе бачыць: усё часцей воць «сяброўцы» з электроннымі носьбітамі. «Вобаль» ляжыць там ужо амаль месяц: любімо расцягваць асалоду ад чытання. Але не пра гэта. Такой адкрытасці, праўдзівасці, эмацыянальнага напружання я даўно не сустракала. Кніга быццам пераносіць цябе ў тую падзею, і ты адчуваеш усю трагедыю тых людзей, захапленых мужнасцю тагачаснай моладзі. І думаеш пра аўтара, які быў там, які змагаўся з ворагам... І кожны раз задумваешся: а што б ты рабіла на іх месцы? І трэба сказаць, што, напэўна, тое ж, асабліва працягваючы раман, які напуюны любоўю да Радзімы і пацудамі самаахвярнасці дзеля яе народа.

Таму дзякуючы вам, Аляксандр Ануфрыевіч, за вашу творчасць, за вашы шчырыя словы, за вашу праўду! А калектыў выдавецкага дома «Звязда» ад усёго сэрца вядуць вас з юбілейна-лічым вам моцнага здароўя, плёну ў творчасці, міру і цяпла ў вашым доме! Няхай кожны ваш дзень будзе напоўнены ўмешкамі! Жывіце як мага даўжэй і працягвайце радаваць нас новымі творами!

Вераніка КАНЮТА.

## ПАДЗЕІ

на стаўкі падатку на дабаўленую вартасць.

Акрамя таго, бізнес-супольнасць плануе наступны год абвясціць Годам франчайзінга, каб у Беларусі з'явіліся найлепшыя сусветныя брэндзі. Нагадаем, што франчайзінг — гэта від адносінаў паміж рынаквымі суб'ектамі, калі адзін бок перадае другоему за плату права на пазны від бізнесу, выкарыстоўваючы распрацаваную бізнес-мадэль яго вядзення. Гэта дае права дзейнічаць ад свайго імя, выкарыстоўваючы таварныя знакі і брэндзі франчайзізера. Іншымі словамі, у такім выпадку мы атрымліваем прадукцыю брэндавай якасці, але вырабленай у нашай краіне, што карысна як людзям, так і эканоміцы.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

## АКАДЭМІЯ НАВУК НАВУКІ ЦАКАЕ Ў ГОСЦІ КАЛІЯ 500 НАВУКОЎЦАЎ

Лаўрэат Нобелеўскай прэміі, віцэ-прэзідэнт Расійскай акадэміі навук Жарэс Аляфёраў вазьме ўдзел у святковым мерапрыемстве, прысвечаным 85-годдзю Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Планаўца, што Жарэс Аляфёраў выступіць у Мінску з дакладам. А ўвогуле, на ўрачыстасці, прысвечаныя святкаванню юбілею Нацыянальнай акадэміі навук, у беларускую сталіцу з'едуцца больш як 500 навукоўцаў з Беларусі, краін СНД, Еўропы і Азіі.

Урачыстыя мерапрыемствы пройдуць у Мінску 23—25 студзеня. Праграма святкавання ўключае правядзенне «круглых сталаў», дзён адкрытых дзвярэй, міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі. У дні ўрачыстасцяў у акадэміі разгорнецца маштабная выстава вынікаў інтэлектуальнай дзейнасці навукоўцаў Акадэміі навук і дасягненняў універсітэцкай і галінавай навукі. Планаўца, што на ёй будзе прадстаўлена каля 500 апаўнаважана тэхнічных распрацовак па перадавых кірунках развіцця ачытнай навуковай сферы — касмічнай, інфармацыйнай, бія- і нанатэхналогіі, новыя лекыявыя сродкі, дасягненні вучоных-аграрыяў. Таксама будзе разгортнуць экспазіцыя кніг навукоўцаў-гуманітарыяў і археалагічная выстава.

Надзея НІКАЛАЕВА.

## НЕМАЎЛЯТАМ — ПА МЯЧЫ

У Віцебску тром хлопчыкам-немаўлятам, якія нарадзіліся ў першую ноль 2014 года, падалі па... футбольным мячам. Шчаслівая мама і немаўлятка, першыя дзеці новага года, атрымалі сувеніры ад футбольнага клубу «Віцебск».

Цікава, што першай у Віцебскім абласным клінічным радзільным доме нарадзілася дзюччынка — а 45-і хвіліне 2014 года. Бацька яе вырашыў даць ёй імя Сафія. Яна — другое дзіця ў маладой сям'і.

А потым нарадзіліся хлопчыкі. Прадстаўнік футбольнага клуба «Віцебск» падчас вішавання выказаў меркаванне, што, можа, хто-небудзь з немаўлят стане прафесійным футбалістам і праславіць на ўвесь свет віцебскі і беларускі футбол. А мабыць, і Сафія стане «зоркай» жаночага футбола!

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

## ГАТОВЫЯ ПАЗМАГАЦЦА ЗА ДЭПУТАЦЫІ МАНАДАТЫ

На Магілёўшчыне створана 58 акруговых выбарчых камісій па выбарах дэпутатаў у абласны Савет дэпутатаў 27-га склікання і праведзены першыя пасяджэнні іх членаў.

Як паведаміў сакратар Магілёўскай абласной выбарчай камісіі Аляксей Лаўранэнік, у склад камісій увайшлі 638 чалавек, з якіх 254 прадстаўнікі ад палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў, 132 вылучэнцы ад працоўных калектываў і 252 — з ліку грамадзян.

Гэтыя людзі прадстаўляюць інтарэсы ўсіх грамадскіх слабаў, — адзначыў ён. — Кожны пададзены дакумент разглядаўся, зыходзячы з маральна-валявых якасцяў той ці іншай кандыдатуры. Улічвалася дзелавае актыўнасць кандыдатаў у народныя абраннікі, іх прафесійны і грамадскі аўтарытэт.

Нэл ЗІГУЛЯ.

## ЁСЦЬ 1,6 МЛН ПАСАЖЫРАЎ!

За мінулы год Нацыянальная авіякампанія «Белавія» перавезла 1 мільярд 612 тыс. 983 пасажыраў і больш чым 2 тыс. тон грузаў і пошты, што, адпаведна, на 25,6 працэнта і 18,8 працэнта больш, чым у папярэднім годзе. Ужо ў жніўні пасажыраток авіякампаніі дасягнуў 1 мільярд чалавек. 24 лістапада 2013 года быў перавезены 1,5-мільёны пасажыраў.

Такія вынікі сталі магчымымі ў тым ліку і дзякуючы пашырэнню геаграфіі ўласных рэйсаў. За мінулы год было адкрыта шэсць новых напрамкаў: Самара, Кутаісі, Будапешт, Бялград, Жэнева і Вільнюс.

Авіякампанія «Белавія» ажыццяўляе ўласныя рэгулярныя рэйсы па 43 маршрутах у 28 краінах Еўропы, СНД і Азіі. Акрамя адкрыцця новых рэйсаў, авіякампанія павялічыла частату выканання палётаў па ўжо існуючых напрамках.

У маі яе павятырны флот папоўніўся шасцімільным Boeing 737-300. Акрамя таго, былі падпісаны дагавор з бразільскім вытворцам самалётаў адносна пастаўкі ў 2014 годзе двух новых Embraer-195. З студзеня гэтага года ў Нацыянальным аэропорце «Мінск» прызначаны чарговы Boeing 737-300, які быў набыты ў апераўны лініі. Як перадае прэс-цэнтр кампаніі «Белавія», гэтае судна стала 22-м у авіяпараным парку беларускага авіяперавозчыка.

Сяргей РАСОЛЬКА.

## ДОДЖ «ЗАКАРАЦІЎ» ЁЛКУ

У Магілёве гарэла галоўная навагодняя прыгажуня.

Гэта здарылася 6 студзеня — якраз напярэдадні свята Раства Хрыстовага. Верхавія галоўнай ёлкі, якая сабраная больш чым са 100 друцаў і ўсталявана на плошчы перад Домам Саветаў, нечакана задзімляла, а потым успыхнула. Як паведамілі ў гарадскім аддзеле па надзвычайных сітуацыях, першыя званкі ад устрывожаных гараджан пачалі паступаць каля палова пятага вечара. На месца выехалі выратавальнікі, якія з дапамогай аўтамабільнай пажарнай лесвіцы (вышыня магілёўскай зялёнай прыгажуні складае 38 метраў) падняліся наверх і хутка патушылі полымі. Па папярэдняй версіі, прычынай узгарання стала кароткае замыканне проводкі.

Паводле слоў галоўнага інжынера магілёўскага прадпрыемства «Гарвэялто» Аляксандра Любчанкі, каб рэвітаваць навагоднюю канструкцыю, прыйшоўшы заманіць трансфарматар і некалькі елак, якія пацярпелі ад агню. Ён адзначыў, што такое здарылася ўпершыню — гэтым паспрыла вельмі дажджлівае надвор'е.

Нэл ЗІГУЛЯ.

## «Я ЗДЫМАЮ КІНО»

У ПОЛАЦКІ ПЧАЎСЯ ПЕРШЫ АДКРЫТЫ КОНКУРС АМАТАРСКАГА ФІЛЬМА

27 снежня ў кінастудыі «Радзіма» адбылася афіцыйная цырымонія адкрыцця першага ў Беларусі конкурсу аматарскага фільма імя Юрыя Тарчына «Я здымаю кіно».

Юрый Віктаравіч Тарчыч — заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь, таленавіты рэжысёр і сцэнарыст, уладальнік Полацкага кіно, — паведамілі ў арганізацыйным камітэце фестывалю.

Творчыя працы будуць ацэньвацца супрацоўнікамі кінастудыі «Беларусьфільм». Белдзяржкінама і мастацтваў і Інстытута журналістыкі БДУ.

У конкурсе «Я здымаю кіно» могуць удзельнічаць жыхары нашай краіны без абмежавання па ўзросце, — паведаміла Валыяна Уласенка, глабальны спецыяліст аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Полацкага райвыканкама. — З 1 верасня па 30 лістапада 2014 года кінафільмы ад аматараў, удзельнікаў конкурсу пакажуць у эфірным тэлевышчанні аднаго з камерцыйных тэлеканаліў. Будзе арганізавана інтэрактыўнае галасаванне тэлегаласавальнікаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

## БЕНЗАПІЛА ЯК АПОШНІ АРГУМЕНТ РЭЎНАСЦІ

Ніводзім раўнівец не прыдумай нічога новага ў сваёй помсці, а вось раслапачваюцца за свае «гарачыня» ўчынкы ўсе па-рознаму. Вось і ў Столінскім раёне разгарэлася сапраўднае любоваўнае драма, фінал якой пакуль невядомы.

Вясковы жыхар западозрыў сваю жонку ў нефармальныя адносіны з вадзіцелем велікагрузнай машыны. Потым узды бензапілу і парэзаў паўпрэчкі-рэфрыжэратар машыны саперніка. Транспартная арганізацыя ацаніла ўрон у 17 мільёнаў рублёў, які, вядома, павінен кампенсаванаць віноўнік. А яшчэ яму пагражае да двух гадоў пазбаўлення волі.

Яна СВЕТАВА.

# ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦІЯ «Строительство многоэтажного односекционного жилого дома со встроенными помещениями торгового-общественного назначения № 72 по генплану по ул. Ясной»

**Застройщик:** Общество с дополнительной ответственностью «Айрон», зарегистрировано Минским горисполкомом решением от 30 ноября 2000 г. № 1397 в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 1000700331.

**Юридический и почтовый адрес:** Республика Беларусь, 220033, г. Минск, пер. Червякова, д. 21А, пом. 3, каб. 4, 6. Тел.: 8 (017) 216 00 09, 8 (029) 654 10 10, 8 (029) 708 46 64.

Режим работы по вопросам долевого строительства: понедельник – пятница с 9.00 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

В течение трех предшествующих лет ОДО «Айрон», как заказчиком строительства были построены следующие объекты:

- в 2011 году: жилой дом № 37А по ул. Бумажкова в г. Минске; жилой дом № 10 по ул. Нововиленская в г. Минске;
- в 2012 году: жилой дом № 31А по ул. Карвата в г. Минске; в 2013 году: жилой дом № 44 по ул. Янковского в г. Минске.

**Информация о проекте строительства.**

**Цель строительства** – исполнение условий договора № 170-Д от 24 июня 2013 года, заключенного с Минским городским исполнительным комитетом на реализацию права проектирования и строительства многоэтажного односекционного жилого дома со встроенными помещениями торгового-общественного назначения № 72 по генплану по ул. Ясной.

разрешения строительства»; — свидетельства (удостоверения) №№ 500/726-11935-500/726-11940 о государственной регистрации на право временного пользования на земельные участки, расположенные по адресу г. Минск, улица Ясная для строительства и обслуживания объекта «Строительство многоэтажного односекционного жилого дома со встроенными помещениями торгового-общественного назначения № 72 по генплану по ул. Ясной»;

— разрешение на производство строительно-монтажных работ Инспекции Департамента по надзору и контролю за строительством по г. Минску № 2-205Ж-028/13 от 31.12.2013 г.

Генеральный подрядчик ООО «ДомСтройАгент». Договор генерального подряда №-22-11/Я72 от 22.11.2013 г.

Проектом предусматривается строительство 20-этажного жилого дома с размещением в подвале и первом этаже встроенных помещений торгового-общественного назначения по ул. Ясной в Пятизвездочном районе города Минска. Генеральным планом участка предусматривается строительство 126-квартирного жилого дома, автомобильных парковок на придомовой территории и по ул. Высокая на 101 машино-место, детской игровой площадки. Конструктивная схема здания – монолитный железобетонный каркас с наружными стенами из блоков ячеистого бетона. Наружная отделка – декоративная рельефная штукатурка с покраской фасадными красками. Оконные блоки – стеклопакеты ПВХ, лоджии и балконы остеклены. Планировка квартир выполнена с учетом принципов функционального зонирования, внутренняя отделка квартир – подгтовка под финишную отделку. Дом оборудован двумя лифтами, мусоропроводами.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в общую долевую собственность, входят помещения инженерного назначения (электрощитовые, машинные отделения, мусоросборники, тепловые пункты, лифтовые шахты, водомерный узел); коридоры (за исключением коридоров, составляющих вспомогательные площади по отношению к встроенным, встроенно-пристроенным помещениям), лифты и лифтовые холлы, вестибюли, межэтажные лестницы и переходные балконы, тамбуры, конструкции дома, водосточные устройства, механические, электрические, сантехнические и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы внутридомовой инженерной инфраструктуры, элементы озеленения и благоустройства, гостевые парковки, а также другие стоящие объекты, служащие целевому использованию здания и право застройки.

**Для привлечения дольщиков к строительству по договору создания объектов долевого строительства предлагается для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц двухкомнатные, трехкомнатные, четырехкомнатные и пятикомнатные квартиры:**

- при 100% оплате стоимости 1 м<sup>2</sup> 1180 долларов США, при оплате в рассрочку стоимость 1 м<sup>2</sup> 1250 долларов США;
- встроенные помещения торгового-общественного назначения на 1 этаже жилого дома** – площадью от 50 до 78 м<sup>2</sup> стоимость 1 м<sup>2</sup> 1900 долларов США;
- встроенные помещения торгового-общественного назначения в цокольном этаже жилого дома** площадью от 50 до 78 м<sup>2</sup> стоимость 1 м<sup>2</sup> 1700 долларов США.

Стоимость неизменна до окончания строительства. Оплата за объект долевого строительства производится дольщиком поэтапно в соответствии с графиком платежей. По соглашению сторон дольщик может быть предоставлена скидка.

**Ознакомление дольщиков с планировкой квартир,** предлагаемых для заключения договоров создания объектов долевого строительства, осуществляется в рабочее время ОДО «Айрон» по адресу: г. Минск, переулок Червякова, д. 21А, кабинет 12. Тел.: 8 (017) 216 00 09, 8 (029) 654 10 10, 8 (029) 708 46 64.

Официальный сайт [www.ayron.by](http://www.ayron.by)

Начало строительства – январь 2014 года, окончание строительства – июль 2015 года.

Застройщиком получены:

- заключение государственной экспертизы (ГУП «Госстройэкспертиза») архитектурного проекта с рекомендацией к утверждению проекта № 708-60/13 от 30.09.2013 г.;
- решение Минского городского исполнительного комитета № 2672 от 25 октября 2013 года «Об изъятии, предоставлении земельных участков и



Снежаньскія пагадненні Расіі з Украінай, якія выклікалі такую рэзунцыю з боку заходніх палітыкаў, сур'ёзна змянілі расстаноўку сіл ва Украінаўскай палітыцы. Прэзідэнт Украіны аказваўся зольным прычынчыкам у эканоміцы сваёй краіны вялізныя сумы. І 115 мільярдў даляраў, якія Расія ўкладзе ў каштоўныя паперы Украіны, з'яўляюцца толькі вяршыняй айсберга. Не меншю, а, магчыма, і большю каштоўнасцю маюць перспектывы гарантавання загрузкі асобных галін украінаўскай прамысловасці даўгачаснымі заказамі.

Безумоўна, найбольшую значнасць маюць магчымыя кантракты ў сферы супрацоўніцтва ў абароннай сферы. Украінаўскі ваенна-прамысловы комплекс (ВПК) у гады СССР быў вельмі ценна інтэграваны з расійскім, і планы Масквы ўкладзіць сотні мільярдў даляраў у бліжэйшыя дзесяцігоддзі ў праграмы

# УКРАІНА: ШТО ДАЛЕЙ?

пераўзбраення расійскай арміі выклікаюць цалкам зразумелы арыентацый

На праваслаўныя Каляды ў невялікім пасёлку Рэпішча з года ў год адбываецца абрад «Свяча».

# Узьянні Свячы



Сёлета, згодна з даўнімі традыцыямі, Свячу праводзіла Людміла Халаева, а сустрэкала і прымала гэтую вясковую святыню Валянціна Зайцава.



была ўшчэнт спалена нямецкімі акупантамі, у агні загінула больш за паўсотню жыхароў. На суперак страшэннаму гору, тым, хто ацэлеў, вярнуліся на папалішчы і на нова пабудавалі вёску.



Бяцькі былі простымі сялянамі, людзьмі веруючымі. Калі падыходзіла «чарга» на Свячу (раней лічылася грахам, калі Свяча абыходзіла двор), прымалі святыню, ставілі ў чырвоны кут.

гэта і не яго прыход. Ён добра ведае гісторыю і многія звычкі, традыцыі. Дзякуючы святару я даведаўся і пра «Свячу» — адзіны ў Беларусі Калядны абрад.

# СЦЕЛЕ СЦЕЖКІ КАЛЯДА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) Сярод гэтай дзеі знаходзім месца і для танцаў Казы і Мядзведзя і, безумоўна, для віншавання гаспадароў і зычэння шчасця і дабрабыту ў новым годзе.

Хай жыўе каза! ...Заворочваем да першай хаты, у вочна акгой гарыцы святло. Спяваем на ганку, грукі каем у дзверы і вокны.

Пачаставец Казу трэба абавязкова, бо сама яна не ўстане. А калі не будзе пачастунку, то, згодна з народнымі традыцыямі, не будзе і дабрабыту ў гэтай хаце.



як мёртва! «Ай, што ж гэта робіцца! Каза ўпала, памерла, прапала! Апошняя жывёліна ў гаспадарцы, дапамажыце выратаваць!» — пачынаем дружна галасці і завыхацца вакол «нежывой» Казы.

НА ПАЛЯЎНІЧЫ НА... НЯВЕСТ ...У адной з хат прытулак нашай грамадзе дае мужчына ўсходняй знешнасці, відавочна «падшафэ».

ёй няма чаго, акрамя грошай. Але ж наша жывёла ўсё прымае, апроч, хіба што, бізана.

Не ў кожным доме гатовы сустракаць калядоўшчыкаў! Дзесьці, пачуўшы грукат і спеў, адразу гасяць святло, дзесьці проста не адчыняюць. Ёсць і такія, што без тлумачэнняў кажуць: «Дзякуй, не трэба».

НА СВЯТЛО ІДЗЁМ, СВЯТЛО НЯСЁМ За вечар пакалядаваць атрымліваецца прыкладна ў дзясятку хат, пры тым, што абыходзім мы як мінімум удвая

## ■ Ад прадзедаў...

# ЦУД У ВІФЛЕМСКУЮ НОЧ

«З гісторыі батлейкі і шопкі на Беларусі» — выставу пад такой назвай наладзілі ў Гродзенскім дзяржаўным музеі гісторыі рэлігіі па ініцыятыве яго дырэктара Людмілы КАРНІЛАВАЙ.

«Зямля» і «неба» Адну з батлеек, што прадстаўлена на выставе, вырабіў у 2000 годзе мінчанін Фёдар Сарока.

Батлейка і шопка, якія будуцца на Каляды ў касцёлах, бяруць пачатак з містэрый. У X—XI стагоддзях у храмах Заходняй Еўропы падчас малітвы ставілі моўчкі клярыкі, апранутыя ў адзенне прарокаў (Дзева Марыя, Іосіф, пастухі, каралі).

Духоўная музыка: ад Мінска да Масквы Віцебскае свята духоўнай музыкі воль ў двадцят гудоў ўпрыгожвае культурнае жыццё краіны.

на другім паверсе батлейкі, ніколі не з'яўляліся на першым. Як і персанажы тэатральнага дзейства з першага паверха не могуць з'явіцца на другім.

«Каб валасы не балелі, трэба пагаліць галаву» Спачатку з батлейкамі хадзілі пераважна семінарысты, і тады, безумоўна, больш увагі надавалі верхняму, біблейскаму ярусу батлейкі, дзе адбывалася прадстаўленне паводле Нараджэння Ісуса Хрыста.

Тры каралі, вярблюд і слон што яны скажуць падчас таго ці іншага прадстаўлення.

Тры каралі, вярблюд і слон Калядная выстава знаёміць таксама з традыцыйнай шопкі, якая з XIII стагоддзя рытуецца

да свята Божага Нараджэння ў касцёлах. Напрыклад, упершыню дэманструюцца скульптуры слана і вярблюда, якія былі зробленыя на нашых землях у 1920-я гады.



што яны скажуць падчас таго ці іншага прадстаўлення. ...У XX стагоддзі батлейка пачынае ў Беларусі знікаць.

Тры каралі, вярблюд і слон Калядная выстава знаёміць таксама з традыцыйнай шопкі, якая з XIII стагоддзя рытуецца

## ■ Святочны Цуд

Два тыдні таму на мям паданніку з'явілася незвычайная расліна, якая нібыта гарыць — такі незвычайны яе колер.

## НАВАГОДНЯЯ ЗОРКА, «УСПЫХНІ» ЎНАЧЫ!

Навагодняя зорка мае доўгую гісторыю. Аўтакі, першыя знаўцы сунтасеў (яны называлі расліну пуансетэяй), выкарыстоўвалі яе чырвоныя прыкветкі ў якасці натуральнага фарбавальніка для кас-



медыкі і ткані, а белы сок — для лячэння гарачкі.

«Ніводнага двара не мінаючы!» На праваслаўнае Раство ў вёсцы Валяр'янава адбылося традыцыйнае калядаванне.

У цэнтры сёлетага калядавання — Каза ды Мядзведзь. Козачка — «на добры ўраджай», але ад скокаў валіцца на падлогу, «стамляецца».

яна ўскоккае зноў і радуе гаспадароў. Мядзведзь у калядоўшчыкаў вучоны, «вучыўся ў Сморгонскай акадэміі, ведае многія навукі, паказвае цікавыя штукі».



Дзяна СЕРАДЗІЮК. Лагойск.

Святло ў акне

УСЕ ДАРОГІ ВЯДУЦЬ ДА ХРАМА

У кожнага чалавека свая дарога да храма. Некага прыводзяць сюды бацькі яшчэ ў дзяцінстве, хтосьці прыходзіць да святых у сталыя гады, каб знайсці супакоенне, загіць душэўныя раны. А вось многія жыхары пасёлка Міханавічы, што пад Мінскам, знайшлі сюды шлях дзякуючы айцу Дамітрыю.

Лых на тэрыторыі царквы абсталявана пляцоўка для гульні з атракцыйнамі. Пры храме працуе прыходская нядзельная школа.

Спяшайцеся рабіць дабро

Айцец Дамітрый Грыцэнка — кіраўнік Цэнтра абароны мацярынства і сямейных каштоўнасцяў



Айцец Дамітрый з матушкай Тацянай і сынам.

Царкву — талакоў

...Да Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Міханавічах была дзейная царква. У 20-30 гадах мінулага стагоддзя яе зруйнавалі. У 2002-м вернікі пажадалі аднавіць праваслаўную святыню і нават стварылі суполку. Але набажанствы праводзілі спачатку ў невялікім вагончыку.

У пасёлку пражывае каля 9 тысяч чалавек. Як жа ім без царквы? Таму быў выдзелены зямельны ўчастак пад будаўніцтва. Справы зрушыліся з месца, калі ў 2009 годзе настацелем прыходу ў гонар свяціцеля Дамітрыя Растоўскага быў прызначаны іерэй Дамітрый Грыцэнка. Напачатку ён прыяжджаў на службу з Мінска, але неўзабаве вырасць быць са сваёй пастай і ў горы, і ў радзці. Разам з матушкай Тацянай і малалетнім сынам святар зноў жылі ў Міханавічах. З дапамогай ініцыятывынага бацюшкі храм вырас літаральна за тры гады. Узводзілі царкву талакоў: вернікі, супрацоўнікі арганізацый, прадпрыемстваў. Ахвяравалі сродкі, ладзілі суботнікі.

Цяпер царкву наведваюць жыхары наваколных вёсак, дачнікі. Разам з сабой вядуць і дзяцей. Трэба бачыць, з якой цікавасцю хлопчыкі і дзяўчынкі разглядаюць убранства храма, з якім задавальненнем слухаюць бацюшку. Іх тут нічога не ўшчувае нават тады, калі дазваляюць сабе крыху пагарзаваць: дзеці ёсць дзеці. Для ма-

пры Беларускім экзархаце. Ён ладзіць шматлікія дабрачынныя акцыі ў падтрымку сям'і. У прыходзе створана сацыяльная служба, якая ўзяла пад сваю апеку шматдзетныя сям'і. Арганізаваны склад гуманітарнай дапамогі, дзе прымаюцца неабходныя бытавыя рэчы, адзенне, абутак, цацкі — зразумела, пры ўмове, што яны ў добрым стане. Царква працуе над пошукам спонсараў для аказання прадуктовай дапамогі гэтай катэгорыі насельніцтва, над стварэннем груп добраахвотнікаў, гатовых часткова ахвяраваць сваім часам на карысць шматдзетных. Гэта і дапамога ў падтрымку ўрокаў, у хатніх справах. Напрыклад, маці трэба адлучыцца ў краму ці аптэку. Яе змога падмяніць добраахвотнік, затраціўшы на гэта гадзіну-другую ў тыдзень. Але ўжо адно гэта дасць магчымасць шматдзетнай сям'і адчуць падтрымку і неабякаваць грамадства да сваіх праблем.

Традыцыйная дабрачынная акцыя «Падары радасць» ў чарговы раз адбылася падчас святкавання 140-годдзя з дня заснавання Міханавічаў. Як звычайна, у цэнтры ўвагі былі шматдзетныя сям'і. Мерапрыемству папярэднічала карпатлівая падрыхтоўка работ: у арганізацыі былі накіраваны лісты з просьбай аказаць пэўную дапамогу. На пляцоўцы, дзе ладзілі мерапрыемства, быў арганізаваны збор грашовых ахвяраванняў. Людзі прыносілі прадукты, мёд, ласункі, цікавіліся, чым і калі можна яшчэ дапамагчы шматдзетным.

Па ініцыятыве настацеля зладжана і ўшанаванне ўдзельнікаў конкурсу на лепшую шматдзетную сям'ю. Такія мерапрыемствы ўжо сталі добрай традыцыяй і маюць на мэце паказаць святасць і прыгажосць мацярынства, каштоўнасць сям'і.

Формула дэмаграфіі

Шмат увагі надае айцец Дамітрый стасункам з мясцовай уладай, устаноўмі культуры і адукацыі. Напрыклад, у сярэдняй школе арганізавалі работу факультатыву праваслаўнай культуры. У Мінскай раённай цэнтральнай бібліятэцы па яго ініцыятыве створаны духоўна-асветніцкі цэнтр. Настаяцель спадзяецца, што цэнтр дапаможа моладзі зрабіць правільны выбар на карысць духоўнасці і сямейных каштоўнасцяў, вернасці, узаемнай павагі. У цэнтры дзейнічае таксама выстава праваслаўнай літаратуры. Пачаснае месца займае нацыянальная святыня — факсімільнае выданне Слуцкага Евангелія XVI стагоддзя, якое падарыла цэнтру выдавецтва Беларускага Экзархата.

— Айцец Дамітрый — часты гоасць у сельвыканкаме, прысутнічае ў нас на пасяджэннях, дэпутатскіх сесіях. Ён вельмі паважаны ў Міханавічах чалавек. Пасля нядзельнай службы людзі застаюцца, каб абмеркаваць з ім надзеянне ў нефармальных абставінах, за кубачкам гарбаты. А такіх пытанняў узнікае шмат: жыццё не стаіць на месцы. Айцу Дамітрыю ёсць справа да ўсяго — да выхавання дзяцей і моладзі, умацавання сям'і, — сцвярджае старшыня Міханавіцкага сельвыканкама Святлана Давальцова.

У Міханавічах шмат моладзі, таму і вяселлі тут адбываюцца часта. Цяпер на тэрыторыі сельсавета пражывае 70 шматдзетных сям'яў, якія маюць трое і больш дзяцей, а ў самай вялікай — 9 выхаванцаў. На сёння 9 сям'яў, што жылі ў грамадзянскім шлюбe, афіцыйна зарэгістравалі свой саюз.

Тацяна ЛАЗОЎСКАЯ

Рэха публікацыі

«ПАРКОЎКА ДЛЯ ІНВАЛІДАЎ? НУ І ШТО?»

Калецтва бывае не толькі фізічным, але і маральным

Не ведаю, адкуль узяўся гэты міф пра беларусаў як пра людзей разважлівых, памяркоўных і законнаслухмяных. Безумоўна, такія рысы ў многіх нашых землякоў ёсць, аднак нейкага абатулення для ўсёй нацыі, як і любой іншай, мяркую, быць не можа. І сярод нас хапае тых, каму нахача на агульнапрынятыя правылы жыцця — прававыя і маральныя. Больш за тое, іх ігнараванне ўжо становіцца ледзь не нормай. Аб гэтым ішла размова ў артыкуле «Правылы паркоўкі. Найлепшы спосаб барацьбы з хамствам — штраф», які быў надрукаваны ў «Звяздзе» 6 лістапада 2013 г.

ляюць аб парковачных месцах, прызначаных толькі для транспартных сродкаў інвалідаў) на аўтастаянках каля паліклінікі, абласной клінічнай бальніцы і на плошчы Тызенгаўза каля гарвыканкама. Абслуговай арганізацыі выдалі прадлісанне на ўстаноўку новых дарожных знакаў, якое будзе выканана ў бліжэйшы час. Наряду дарожна-патрульнай службы арыентаваны на перыядычны кантроль за выкананнем правілаў прыпынку і стаянкі на месцах, абсталяваных для інвалідаў. У прыватнасці, з 19 па 22 лістапада вывешлена 20 такіх па-рушэнняў. Акрамя таго, для камфортнага перасячэння праезнай часткі пешаходамі з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі ў 10 месцах абласнога цэнтру (якія размешчаны побач з сацыяльнымі аб'ектамі) павялічаны час працы зялёнага сігнала пешаходнай секцыі святлафорнага аб'екта, а таксама час гучання сігнала.

талася ў Гродзенскі гарадскі выканаўчы камітэт з просьбай дазволіць правесці рэканструкцыю будынкаў 53 і 53а па вул. Горкага. У выніку рэканструкцыі будзе забяспечаны беспераходны доступ маламобільных груп насельніцтва ў будынак гандлёвага аб'екта. Вядзецца перапраектнае прапрацоўка. Паводле інфармацыі старшыні Гродзенскай абласной арганізацыі Беларускага таварыства інвалідаў Васіля ЛУКАШЭВІЧА, абцяганне выканаць патрабаванні безбар'ернага асяроддзя кіраўніцтва фірмы давала даўно, з таго часу, як толькі крама адрылася. Аднак і сёння гэтую праблему не вырашылі, ды і ў адказе «Звяздзе» не сказана пра тэрміны яе вырашэння.

праблем нашага прыгожага горада Гродна, кажа Васіль Лукашэвіч, — гэта адсутнасць прыбяральняў для людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі.

— Тыя, што ёсць, для іх не прыдатныя, і колькі мы пра гэта ні пісалі — пытанне не вырашаецца.

ПАРКОЎКА ДЛЯ ІНВАЛІДАЎ ЁСЦЬ, АЛЕ ХТО ПРА ЯЕ ВЕДАЕ?

У гродзенскім гіпермаркце «Алмі» па праспекце Касманаўтаў парковачныя месцы з адпаведнымі знакамі размешчаны літаральна побач з цэнтральным і іншым уваходамі ў гандлёвае памяшканне. На жаль, і там спыняюцца не толькі тыя, для каго гэтыя месцы прызначаны (некаторыя парушальнікі былі пакараны падчас сумеснага рейда супрацоўнікаў ДАІ і карэспандэнта «Звязды»), але ўсё ж належныя ўмовы для людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі створаны. Такіх умоў, на жаль, мы з Васілём Лукашэвічам не убачылі два месяцы таму каля крамы «Еўроапт» па вул. Ціміразева, 8.



Але Васіль Лукашэвіч кажа, што з кіраўніцтвам абласной арганізацыі Беларускага таварыства інвалідаў, якая налічвае 8 тысяч членаў, размяшчэнне гэтай паркоўкі пры адкрыцці гандлёвага аб'екта не узгаднялася.

— Скажыце, калі нам, гродзенцам, было невядома пра гэтую паркоўку, то як пра яе даведаюцца інваліды, якія прыязджаюць з іншых рэгіёнаў? Акрамя таго, уваход для інвалідаў з боку аўтастаянкі знаходзіцца пад вялікім ухілам, і першыя маразы паказалі, што бетонная плітка — як шкло, праісці па ёй на мыліцах не ўмяняюцца магчымым. А ўсё тым, што не вядома дзіця ўзгадненню на пытаньнях безбар'ернага асяроддзя.

«А ХТО ТЫ ТАКІ?»

У суботу, 21 снежня аўтар гэтых радкоў наведаў гіпермаркет «Еўроапт» па вул. Ціміразева. І зноў пераканаўся, што дарожныя знакі ў інтэрэсах людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі былі многімі кіроўцаў абсалютна нічога не вартыя. Калі б я быў супрацоўнікам ДАІ, то пратаколы складаліся б адзін за адным. Адна машына з месца, дзе не мае права спыняцца, ад'язджае — яе месца займае іншая... — Вы бачыце гэты знак? — ці каўноўся ў адной з парушальніц. — А ты хто такі, каб мне ўказаваць? Зрэшты, тыканне значна старэйшым па ўзросце чалавек — гэта яшчэ не ўсё. Па вяртанні з крамы ўладальніца машыны перайшла да ненаарматыўнай лексіцы. Паведаміць у ДАІ? Нумар аўтамабіля будзе надрукаваны ў газеце? Ёй пльваць... На той момант, дарэчы, супрацоўнік службы аховы гіпермаркета на маёй просьбу ўжо сфатаграфавалі яе і паабяцаў, што доказ парушэння будзе прадстаўлены ў ДАІ. Спадзяюся, Дзяржаўтаінспекцыя паведаміць аб санцыях у дачыненні да асобы, што знаходзілася за рулём вышэйзгаданага транспартнага сродку (калі фотафіксацыі не хопіць — звяртаўся да аўтара гэтых радкоў як да сведкі). Бо як інакш спыніць хамства? Толькі непазбежным пакараннем. Іных аргументаў маральныя калекі, пэўна, не разумеюць. Барыс ПРАКОПЧЫК

НА МЕСЦЫ ЗНІКЛЫХ ДАРОЖНЫХ ЗНАКАЎ УСТАНОВЯЦЬ НОВЫЯ

Рэдакцыя атрымала адказ за подпісам намесніка начальніка ДАІ УУС Гродзенскага аблвыканкама Сяргея КІТУРКІ. Паведамляецца, што Дзяржаўтаінспекцыя вядзе мэтанакіраваную работу па арганізацыі парковачных месцаў для транспартных сродкаў, якія эксплуатаюцца людзьмі з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі, а таксама кантроль за іх выкарыстаннем. Сёння ў Гродне пабіліз аб'ектаў сацыяльнага прызначэння абсталявана 41 месца для паркоўкі аўтатранспарту кіроўцаў-інвалідаў.

КАЛЯ ГРОДЗЕНСКАГА ГАНДЛЁВАГА ЦЭНТРА «КАРОНА», БУЙНЕЙШАГА Ў ГРОДНЕ, НАОГУЛ НЕ АБСТАЛЯВАНА НІВОДНАГА ПАРКОВАЧНАГА МЕСЦА ДЛЯ ТРАНСПОРТУ ІНВАЛІДАЎ.

І гэта далёка не адзінаквы выпадак, калі гадамі не ўлічваюцца элементарныя патрэбы людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Напрыклад, каля гродзенскага гандлёвага цэнтру «Карона», буйнейшага ў Гродне, наогул не абсталявана ніводнага парковачнага месца для транспарту інвалідаў. Хаця, пэўна, калі б уладчыкі структуры прынцыпова ставіліся да выканання патрабаванняў безбар'ернага асяроддзя з боку гаспадароў аб'ектаў — з афіцыйнымі папярэджаннямі аб магчымым прыпыненні іх дзейнасці, то многае рабілася б адноў жукта. Дарэчы, адна з галоўных

КАЛЯ ГРОДЗЕНСКАГА ГАНДЛЁВАГА ЦЭНТРА «КАРОНА», БУЙНЕЙШАГА Ў ГРОДНЕ, НАОГУЛ НЕ АБСТАЛЯВАНА НІВОДНАГА ПАРКОВАЧНАГА МЕСЦА ДЛЯ ТРАНСПОРТУ ІНВАЛІДАЎ.

І гэта далёка не адзінаквы выпадак, калі гадамі не ўлічваюцца элементарныя патрэбы людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Напрыклад, каля гродзенскага гандлёвага цэнтру «Карона», буйнейшага ў Гродне, наогул не абсталявана ніводнага парковачнага месца для транспарту інвалідаў. Хаця, пэўна, калі б уладчыкі структуры прынцыпова ставіліся да выканання патрабаванняў безбар'ернага асяроддзя з боку гаспадароў аб'ектаў — з афіцыйнымі папярэджаннямі аб магчымым прыпыненні іх дзейнасці, то многае рабілася б адноў жукта. Дарэчы, адна з галоўных

КАЛЯ ГРОДЗЕНСКАГА ГАНДЛЁВАГА ЦЭНТРА «КАРОНА», БУЙНЕЙШАГА Ў ГРОДНЕ, НАОГУЛ НЕ АБСТАЛЯВАНА НІВОДНАГА ПАРКОВАЧНАГА МЕСЦА ДЛЯ ТРАНСПОРТУ ІНВАЛІДАЎ.

І гэта далёка не адзінаквы выпадак, калі гадамі не ўлічваюцца элементарныя патрэбы людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Напрыклад, каля гродзенскага гандлёвага цэнтру «Карона», буйнейшага ў Гродне, наогул не абсталявана ніводнага парковачнага месца для транспарту інвалідаў. Хаця, пэўна, калі б уладчыкі структуры прынцыпова ставіліся да выканання патрабаванняў безбар'ернага асяроддзя з боку гаспадароў аб'ектаў — з афіцыйнымі папярэджаннямі аб магчымым прыпыненні іх дзейнасці, то многае рабілася б адноў жукта. Дарэчы, адна з галоўных

ПАНДУС ЗРЮБЦЯЦЬ КАЛІ?

Артыкул разгледжаны кіраўніцтвам аб'яднання «ФІРМА МОКА» паведаміў генеральны дырэктар Леанід КАХОУСКІ.

ПАНДУС ЗРЮБЦЯЦЬ КАЛІ?

Разумеючы важнасць праблемы, яшчэ ў 2010 г. аб'яднанне «ФІРМА МОКА» звяр-

...Як і варта было чакаць, яго ніхто ніколі не садзіў. Але ж затое «з падачы» дзедз у нашай сям'і з'явілася свайго роду прыказка: калі хтось з дамацдаццў строчі нейкія нерэальныя планы, яго спыняюць кароткім: «Ага, пасадзіш... Агрэст па канаве».

Тацяна Раманава, г. Наваполацк.

У НОЧ НА КАЛЯДЫ

Гэтая вельмі незвычайная гісторыя адбылася даўно, яшчэ ў канцы сямідзясятых гадоў мінулага стагоддзя. Мы ў той час былі зусім зялёнымі дзяўчаткамі, працавалі мільярамі ды тынкоўшчыцамі ў Тальцы, на камсамольскай будоўлі. Праца была вельмі нялёгкай, да таго ж часцяком у дзве змены... Таму ў свой рабочы інтэрнат мы вярталіся позна. Жылі бедна, бо многія былі сіротамі. Ды і зараблялі няшмат: крыху больш за 40 савецкіх рублёў. На ежу ды іншую драбязу іх яшчэ хапала, а вась на вопратку ўжо не: хадзілі ў звычайных фуфайках і на працу, і з працы, і там... Хоць прыбрацця, вядома ж, хацелася! Ледзь не ўсе дзядзючкі марылі пра тудлі, сукенкі, боты, а ўжо каб новае паліто... У адной неяк мара збылася, г. Гомель.

...У нашым пакоі жылі вельмі сціплае, ціхмянае дзядзю — Лідачка. Бацькі ў яе не было. Выхоўвала дачкуху матуля. Дык вась аднойчы вяртаецца Лідачка з працы (у яе другая змена была). Зразумела ж, спяшаецца, зразумела ж, баіцца. Бо гэта ў вёсцы ў яе па вечарх спакойнага ды ціха, а тут — хто ведае: людзей з усёго свету напрызджала, швэндаюць часам — могуць фуфайку зняць. Толькі гэтак падумала, на табе — з-за крамы з рогатам нейкія хлопцы вывальваюць. І проста на сцэжку — не праісці... Лідачцы б закрычаць — голасу няма: здранцвела. А ты абступілі яе і давай разглядаць (на дзядзючыну святло з вітрыны падала), давай ватуку яе абмацавай, быццам ніколі не бачылі. Нарэшце кажуць: — Здымай свае лахманкі! Лідка ж наадварот: рукамі сьбае абшчапіла — не аддам, маўляў, і ўсё тут! — Было б чаго шытаваць, — хлопцы сваё гнуць, — здымай... Такія прыгажуні не павінны ў фуфайках хадзіць. На вась — памерай.



ЯК САПРАЎДНЫ ПАЛКОЎНІК

...Тады, у канцы 1980-х, ішло, можна сказаць, малое перасяленне народаў. У гарадах было цяжка з заробкамі, з жыллем, яшчэ цяжэй — з прадуктамі. Вось і сталі некаторыя падавацца бліжэй да зямлі, у вёскі. А калі там яшчэ і нейкая радня была ды абцяцала падтрымку...

З разлікам на яе і ў нашу вёску прыехала сямейка — аж з самога Растова! Вяскоўцы яе добра прынялі: дапамаглі, хто чым мог — уладкавацца, абжыцца, пасадзіць бульбу, завесці кароўку. Навасельцы, карацей, зажылі, як усё, — па вясковому. Але ж і ранейшае, гарадское жыццё час ад часу праява давала. Ну вась неяк, напрыклад, гоңіць той «растовец» кароў у поле (пасвілі іх па чарзе). Ідзе з торбачкай, з падмацкам, бо ўжо ж нехта скажаў яму (ці сам здагадаўся), што за рагульмі паходзіш, есці захоўнацца... А тут дзед Калашка ля плота стаіць. Дзівіцца: — А як ты, суседзе, будзеш са стакам упраўляцца? Чаму ж ты пугу не ўзяў? — Какую пугу? — Ды што кароў пераймаць... Ці падагнаць, каб у стак ішлі. Вось паглядзі.

Стары якраз сваю ў руках трымаў... Ды такую адмысловую — плеченую, раменную, пугаўё разное... Ён яшчэ і стральную ёй, каб паказаць «у рабодзе»... А ўжо потым — ну трэба ж вырачуць «палкоўніку» (так у нас пастаюць завуць) — працягнуў яму: вазьмі, маўляў, пакарыстыся. Размова гэта раніцай была. А вечарам дзед зноўку стаіць ля плота — чакае з поля сваю кароўку. Але ж

ПЕРШАЯ ЗАПАВЕДЗЬ

Работа ў газеце — гэта перы з усё сустрэчы, знаёмствы... — А я ж таксама думаў стаць журналістам, — неяк з усмешкай сказаў Самсон Сцяпанавіч, які пасля вяхаду на пенсію пачаў загадваць складам запчастак у сваім жам калгасе. — Ну і што ж перашкодзіла? — спытаў я. — Чаму не сталі? — Ведаецца, пачыналася ўсё нядарэнна. Быў юнкарам, пісаў пра піянерскае ды камсомольскае жыццё. Раённая газета ахвотна друкавала. Вось я і падумаў, што час мне ўжо і за нейкія дарослыя тэмы брацца. Вырасьці напісаць пра вытворчыя справы ў калгасе. Я іх ведаў крыху, бо мы, падлеткі, абганялі бульбу, працавалі на сене, я вазіў у адрыву жытнія снапы... Дык вась, памятаю, толькі разгрузіўся, — бачу, старшыня калгаса з'яўляецца. Людзі акружылі яго, пра нешта пытаюць. Я не стаў перахаджваць — пачакаў, пакуль скончыцца размова, а тады ўжо і падступіўся са сваімі пытаннямі. Якімі? — Дык вась, памятаю, толькі разгрузіўся, — бачу, старшыня калгаса з'яўляецца. Людзі акружылі яго, пра нешта пытаюць. Я не стаў перахаджваць — пачакаў, пакуль скончыцца размова, а тады ўжо і падступіўся са сваімі пытаннямі. Якімі? — Дык вась, памятаю, толькі разгрузіўся, — бачу, старшыня калгаса з'яўляецца. Людзі акружылі яго, пра нешта пытаюць. Я не стаў перахаджваць — пачакаў, пакуль скончыцца размова, а тады ўжо і падступіўся са сваімі пытаннямі. Якімі? — Дык вась, памятаю, толькі разгрузіўся, — бачу, старшыня калгаса з'яўляецца. Людзі акружылі яго, пра нешта пытаюць. Я не стаў перахаджваць — пачакаў, пакуль скончыцца размова, а тады ўжо і падступіўся са сваімі пытаннямі. Якімі?

ZVAROT@ZVYAZDA.MINSK.BY

ДЛЯ ЗВАРОТАЎ

ZVAROT@ZVYAZDA.MINSK.BY

ЧАЛАВЕК — ЧАЛАВЕКУ

ДЛЯ ЖАНЧЫНЫ, ЯКУЮ СУСТРЭЎ

Завядзёнка такая — перад Новым годам угадваць старое. Мне ў лютым споўніцца 63 гады. Шмат як быццам пражыў і вельмі шмат чаго перажыў — ужо і не чакаў падарункаў ад лёсу. А вась яны...

Не так даўно я сустрэў цудоўную жанчыну! Яе завуць Галінай. Яна таксама была ўдавой. Але я адважыўся, зрабіў прапанову. Мы з ёй распісаліся і нават павянчаліся — трыці год жывём разам. І я магу ўжо сказаць, што мая жонка вельмі рэдкі чалавек — з залатым характарам, з залатымі рукамі! Яна добрая гаспадыня, смачна гатуе, цудоўна вяжа — не толькі для сябе, але і для іных.

Таму не дзіва, што ў майй жонкі выраслі цудоўныя дачкі Адна, Наталля Бажкова, цяпер у Глыбокі, з мужам Дамітрыем выхоўвае чатырох дзяцей, другая, Ганна Акуліца, жыве ў Полацку, з мужам Міхаілам гадуюць дваіх...

А яшчэ мая жонка з 1986 года (калі пераехала ў Беларусь з Амурскай вобласці) выпісвае газету «Звязда». І мяне на яе «падсадзіла» — чытаю з ахвотай... Праўда, пішу ў рэдакцыю ўпершыню. Па-першае, для таго, каб павіншаваць сваю сям'ю з Новым 2014 годам, з Калядамі; па-другое, каб папрасіць у жонкі прабаўненія за сваё летнія паводзіны, за сваю правіну... І, нарэшце, дасылаю картку на розыгрыш звяздоўскай прызы. Раптам пашчасціць і я нешта выйграю? Вось падарунак будзе!..

Найперш — для жанчыны, якую сустрэў.

В.Р. Дрозд, в. Нача, Полацкі раён.

ЗВАРОТ У КАРПУНКТ

ЧАМУ ТАКІ — ПА ДВАЙНЫМ ТАРЫФЕ?

У першы дзень гэтага года віцебскі таксі перавозілі пасажыраў па двайным тарыфе. Што стала непрыемным сюрпрызам для гараджан і гасцей горада.

Наш чытач папрасіў удакладніць: ці мелі рацыю ў службе таксі «Блюз», калі канстатавалі, што паездка будзе каштаваць у два разы даражэй, чым звычайна? І гэта 1 студзеня, каля 16.00! Не ноччу ж!

— А як жа быць з паказаннямі таксометра, дзе па логіцы павінны быць «замацаваны» канкрэтныя тарыфы? Мне знаёмы таксіст расказаў, што там нельга нічога мяняць. І ніякіх «навагодніх» тарыфаў быць не павінна! Па такой логіцы, можна ў навагоднюю ноч запалку прадаваць даражэй, чым увесь пачак? І роды жыхароў замежжа 31 снежня — 1 студзеня прымаць па двайным тарыфе! — эмацыянальна разважаў жыхар абласнога цэнтру.

Дарчы, аўтар гэтых радкоў таксама вечарам 1 студзеня пачуў ад дыспетчара яшчэ адной службы таксі — «184» («Сямейнае») — што за паездку трэба будзе заплаціць удвая даражэй.

У Камітэце дзяржаўнага паролі патэлефанаваць у транспартную інспекцыю.

У апошняй канстатавалі, што не кантралююць тарыфы перавозкі пасажыраў. Але ж, каб павысіць цану, безумоўна, нейкія абрунтаваны павінны быць. Але ж ніякага афіцыйнага ліста ў інспекцыі няма. Пачуў парадку патэлефанаваць у аблвыканкам. У адзеле транспарту і камунікацыі Віцебскага аблвыканкама уважліва выслухалі і паролі звярнуцца... у Камітэт дзяржаўнага кантролю або гарвыканкам. Маўляў, у іх кампетэнцыя правяраць...

Калі дапісаўся гэту інфармацыю, зноў патэлефанаваў чытач. Я паабяцаў яму адправіць пісьмовы зварот у гарвыканкам ці аблвыканкам, каб у выніку правяркі растлумачылі законнасць павышэння тарыфу паслуг таксі ў першы дзень новага года.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ФІЛАТЭЛІСТ

ГОД ПАЧЫНАЕЦА З «УДАЧЫ...»

Беларусь адзначана спецыяльным прызам міжнароднага філатэлістычнага фестывалю ў Вене — як краіна, дзе ў год выпускаецца больш за 65 паштовых марак. Новую — «Удачы ў посткрэсіну!» — Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь выпусціла ў абарачэнне ўжо 2 студзеня 2014 года.

Посткрэсінг — гэта міжнародны праект, мэтай якога з'яўляецца абмен паштовымі карткамі і маркамі паміж людзьмі з розных куткоў планеты. Цяпер ён аб'ядноўвае жыхароў з 230 краін свету — у тым ліку і Беларусі. Далучыцца да праекта ў 2005 годзе, наша краіна на колькасці зарэгістраваных карыстальнікаў і адпраўленых ўваход

■ Эканамік

## ГРОШЫ ЗМЯНЯЮЦЬ УСЁ Нават форму банкаўскай карткі

Польскі Lion's Bank на даўна прадставіў новую аплатную картку. Яна прапануе толькі для асаблівых кліентаў. Унікальнасць карткі заключаецца ў незвычайнай форме і матэрыяле. Гэта першая ў свеце картка з металу з выявай галавы льва.



Картка выраблена са сплаву металу: цынку, нікелю і медзі. Важыць 25 грамаў. Прыябавівае картка і тым, што мае самы доўгі бесперапынны перыяд карыстання авердрафтам (64 дні) і дае магчымасць выбару дня пагашэння. Але пры гэтым яна не мае верхняй мяжы доўга: траціць можна колькі заўгодна. Між іншым, у свеце ўжо існуе шэраг незвычайных бан-

каўскіх картак для вельмі багатых людзей. Напрыклад, карткі з дыямантамі або са сплаву золата і палладзію ці тытану. Варта нагадаць, што металічныя карткі (правільнай формы) на польскім рынку першым пачаў выпускаць Getin Noble Bank. Ён жа сёлета пачаў выпуск картак сістэмы MasterCard

з дысплэем. Гэта першая ў свеце інтэрактыўная дысплейная картка, якая спалучае ў сабе функцыі плацежнага інструмента і прыстасавання для зносін з банкам без выкарыстання камп'ютара ці тэлефона. Усталёўваючы вадкакрысталічны дысплей і міні-клавіятуру дазваляюць, акрамя іншага, правярць стан рахунку, чытаць паведамленні ад банка, карыстацца анлайн-банкігам. Дарэчы, Getin Noble Bank уваходзіць у той жа холдынг, што і беларускі IdeaBank. Хто ведае, можа быць, такія карткі прыйдуць і на наш рынак.

Уладзіслава КУЛЕЦКІ

## НАЦРЭЗЕРВЫ ВЫРАСЛІ

Па выніках сэрэжы золатавалютных рэзерваў Беларусі (па метадалогіі МВФ) павялічыліся на 192,2 мільярд долараў ЗША і, па парядку звестак, на 1 студзеня 2014 года склалі 6,6509 мільярд долараў у эквіваленце, паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацыянальнага банка.

У нацыянальным вызначэнні аб'ём золатавалютных рэзерваў павялічыўся на 193,7 мільярд долараў і на 1 студзеня склаў 7,2361 мільярд. У гаюльнім банку краіны сцяврджаюць, што павелічэнне золатавалютных рэзерваў спрыяла размяшчэнню валютных аблігацый Міністэрства фінансаў на ўнутраным рынку краіны, перавод нерэзервовых актываў у рэзервовыя, а таксама паступленне першай часткі крэдыту Расійскай Федэрацыі. «Пры гэтым у снежні 2013 года Нацыянальным банкам і ўрадам былі выкананы ў поўным аб'ёме знешнія і ўнутраныя абавязальнасці ў замежнай валюце, у тым ліку зроблены выплаты па крэдыце «Стэнд-бай» Міжнароднага валютнага фонду», — кажуць у Нацбанку.

## А ВЫ ЗАКЛЮЧЫЛІ ДАДАТКОВАЕ ПАГАДНЕННЕ З БАНКАМ?

Яшчэ на год, да 31 снежня 2014 года, падоўжаны тэрмін для падпісання паміж банкам і кліентамі дадатковых пагадненняў да дагавора карт-рахунку ў сувязі з выключэннем з заканадаўства тэрміна «карт-рахунак». Аднавядзены змяненні ўнесены ў пастароваў Праўлення Нацыянальнага банка Беларусі ад 18 студзеня 2013 года № 34 «Аб зацвярджэнні інструкцыі аб парадку правядзення аперацый з банкаўскімі аплатнымі карткамі», паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў гаюльняга банка краіны.

Як раней паведамлялася, гэтым дакументам было даручана банкам да 31 снежня 2013 года правесці працу з кліентамі па заключэнні дадатковых пагадненняў да дагавораў карт-рахунку для прывядзення іх у адпаведнасць з закана-

■ Сацыяльны ракурс

## АРЫЕНЦЫ ДЛЯ ЗАРОБКАЎ НАСТАЎНІКАЎ

ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі накіраваў у Савет Міністраў афіцыйны зварот з просьбай звярнуць увагу на трывожную сітуацыю, якая склалася ў адукацыйнай галіне. Зварот быў падрыхтаваны па даручэнні V Пленума ЦК Беларускага прафсаюза саюза работнікаў адукацыі і навукі.

У прыватнасці, галіновы прафсаюз звяртае ўвагу ўрада на адсутнасць арыенціраў у аплаце працы педагогічных работнікаў. Як падкрэсліваецца ў звароце, закон Рэспублікі Беларусь «Аб адукацыі» такія арыенціры змяшчаў. Так, згодна з законам, сярэднямесячная заробатная плата педагогічных работнікаў павінна была быць не ніжэйшай за сярэдні ўзровень заробку ў прамысловасці, а прафесарска-выкладчыцкага саставу — перавышаць яго не менш чым у 1,5 раза. Закон устанавіў таксама і аб'ёмы бюджэтнага фінансавання галіны. А Кодэкс аб адукацыі такія нормы не змяшчае.

■ Ну і ну!

## «ВІНШАВАЛЬНАЯ АКТЫЎНАСЦЬ» ПЕРАМЯСЦІЛАСЯ Ў САЦЫЯЛЬНЫЯ СЕТКІ

Аператары мабільнай сувязі МТС і Velcom падвядлі вынікі навагодняй ночы.

Па звестках кампаніі МТС, 31 снежня і 1 студзеня праз іх сеткі прайшлі 70 тэрабайтаў інтэрнэт-даных, што на 40% перавышае мінулагадні паказчык. Значная частка навагодняга трафіка была задзейнічана 1 студзеня з 1 гадзіны ночы да 7 гадзін раніцы, калі беларусы актыўна віншавалі сяброў у сацыяльных сетках.

А вось 31 снежня беларусы прыбягалі да больш традыцыйных спосабаў павіншаваць сяброў і родных: у апошні дзень года абаненты МТС здзейснілі на 30% больш галасавых выклікаў, а таксама адправілі сябрам SMS-віншаванняў на 70% больш, чым на наступны дзень. Агульнае колькасць SMS перавысіла 17 мільянаў. Плік на грузкі традыцыйна прыпаў на першыя паўгадзіны новага года. Праведзеная напярэдадні навагодніх свят мадэрніза-

даўствам. Разам з тым, згодна з прадстаўленай Нацыянальнаму банку інфармацыяй, нягледзячы на праведзеныя мерапрыемствы, колькасць адкрытых фізічным асобам рахункаў, па якіх дадатковыя пагадненні не заключаны да канца 2013 года, застаецца вельмі значнай — больш за 2 мільёны рахункаў. Таму быў прадстаўлены дадатковы час тэрмінам на адзін год для рашэння гэтага пытання. У сувязі з гэтым Нацыянальны банк яшчэ раз нагадавае трымальнікам банкаўскіх плацежных картак, якія не падпісалі дадатковыя пагадненні да дагавораў карт-рахунку, аб неабходнасці ажыццяўлення гэтай аперацыі да канца 2014 года. «Падрабязную інфармацыю па гэтым пытанні мэтазодна ўдакладніць у банку, які выдаў банкаўскую аплатную картку», — раіць у Нацбанку.

Уладзіслава КУЛЕЦКІ.

## МЕСЯЦ ДАДАТКОВЫХ ПРАЦЭНТАЎ

Найбуйнейшы банк краіны прапануе кліентам з першых дзён новага года налічэнне зааховчаных даходаў працэнтнага даходу па пазычных тэрміновым банкаўскіх укладках (дэпазітах) у беларускіх рублях, паведамлілі рэдакцыі ў прэс-службе Беларусбанка.

Па банкаўскім укладзе «Ашчадны» — у памеры 18% гадавых, па дэпазітах «Ваш выбар» (незалежна ад штодзённага астатку ўкладу) — 17%, «Прэміяльна-назапашальны» «Дзіцячы» — 19%, «Класік плюс» — 17,7%, назапашвальны — 17% гадавых.

Налічэнне зааховчаных працэнтнага даходу ажыццяўляецца на штодзённыя фактычныя рэшткі названых відаў укладу за перыяд з 1 студзеня ад дня адрывіцца ўкладу (дэпазіту) пасля названай даты па 30 студзеня (уклучна). Далучэнне да рэшту ўкладу гэтага дадатковага працэнтнага даходу прадуладжана 31 студзеня.

Працэнтная стаўка па ўкладках (дэпазітах) можа быць зменена банкам у аднабаковым парадку ў адпаведнасці з дагаворамі банкаўскіх укладуў (дэпазітаў).

Сяргей КУРКАЧ

■ Шляхамі Першай сусветнай

# ГІСТОРЫЯ АДНАГО ПОШУКУ

На днях у рэдакцыю «Звязды» звярнулася настаўніца гімназіі № 2 г. Слуцка Наталля Грак. Была, маўляў, у Германіі, і знаёмы папрасіў дапамагчы знайсці месца пахавання свайго продка, які памёр у Беларусі ў Першую сусветную. Такой просьбы мы і не чакалі. Здзівіліся — мякка кажучы. Аднак вырашылі дапамагчы. Вядома, не без карысці для сябе: чым не журналісцкі эксперымент?

Спадар Маціяс Маркс ніколі не бачыў свайго дзеда, але чуў пра яго ад сваіх бацькоў нямаля. Так склалася, што Ота Лорыш, будучы ў складзе нямецкіх войск, быў накіраваны ў Беларусь — ваяваць супраць імператарскай арміі. На Радзіму ён ужо ніколі не вярнуўся... Пра тое, што дзед не загінуў, а памёр у Мінску, Маціяс Маркс даведаўся ў адзеле ЗАГС у Лейпцыгу. Там яму паведамілі, што гэта здарылася ў верасні 1918 года ў вайсковым лазарэце. Нават казалі месца пахавання і нумар магілы — Нямецка-балтыйскія могілкі ў Мінску, магіла № 19. Здавалася, пошук скончаны. Што яшчэ трэба? А трэба тое, што і многім удзячным нашчадкам, — схіліцца каля магілы, ускласці кветкі, сказаць колькі слоў...

Толькі не ўсё так проста. Спадар Маркс ніколі не быў у Мінску. Прычым, улівачы тое, што прайшло столькі гадоў у тэрыторыі Беларусі адбыліся дзве сусветныя вайны, верагодна, што ўвогуле гэты могілак не захавалася. Вось ён і папрасіў сваю сваячку пра гэта даведацца.

«Журналісцкі шляхі прывялі мяне да вядомага журналіста і фатографа Уладзіміра Багданава, які па праве лічыцца экспертам па пахаваннях Першай сусветнай вайны ў Беларусі. Ён увогуле здзіўлены такой фармулёўцы, як Нямецка-балтыйскія могілкі. Сказаў, што сёння такіх не існуе і ўвогуле ён ніколі не сустракаў такой назвы. Але выказаў здагадку, што яна можа мець пратэстанцкі складнік. А гэта значыць, што на такіх могілках маглі хаваць немцаў, якія паміралі ад хвароб, а не ад раненняў — тым больш, у 1918 годзе сур'ёзныя баявы дзеянні на тэрыторыі нашай краіны ўжо не было. Таму, хутчэй за ўсё, Ота Лорыш памёр ад пэўнай хваробы.

### Трэба было хутка добраўпарадкаваць горад. Па могілках прайшоўся бульдозер, усё разраўнаваў. Потым гэта засыпалі пяском.

Што тычыцца месцаў, дзе маглі існаваць такія могілкі, на якіх хавалі немцаў, пра гэта расказаў вандруёнік і стваральнік сайта «Глобус Беларусі» Андрэй Дыбюўскі, які, як кажуць, «у тэме»:

«Дакладна вызначыць месца Нямецка-балтыйскіх могілак у Мінску сёння амаль немагчыма. Праўда, ёсць найбольш верагодныя месцы, дзе яны маглі знаходзіцца. Калі ўлічваць тое, што немцы, перш за ўсё, лютэране, то думка, якая адразу ўзнікла, — маюцца на ўвазе лютэранскія могілкі. Пра адны такія ў Мінску я ведаю дакладна — Грамадзянска-лютэранскія могілкі (раней іх называлі нямецкімі), дзе ёсць нямецкія пахаванні. Дакладней, былі. Гэтыя могілкі знаходзіліся на вугле вуліцы Карла Лібкнехта (яна раней называлася Малая Лютэранская) і 2-га завулка Розы



Парк на вуліцы К. Лібкнехта; на месцы былых Грамадзянска-лютэранскіх могілак. Сёння на гэтым месцы — зона адпачынку, а мог быць помнік нашай гісторыі.

Люксембург. У 1980 годзе, напярэдадні Алімпіяды, могілкі знішчылі і на гэтым месцы стварылі сквер. Андрэй Дыбюўскі нарадзіўся ў 1972 годзе. Недалёка ад былых могілак знаходзілася яго кватэра. Таму ён іх вельмі добра памятае, які і магілы, якія былі шыльня размяшчаны. У асноўным, надпісы на іх былі на рускай мове, але сустракаліся і на нямецкай. Аднак прозвішчарускіх там амаль не было. Хутчэй за ўсё, як ён лічыць, там былі пахаваны немцы, якія доўгі час жылі ў Мінску. Былі там і вайсковыя пахаванні, у тым ліку антыфашысцкія, аб чым сведчылі чырвоныя зоркі на надмагіллях.

«Таксама там знаходзіліся і вельмі старыя надмагіллі — магчыма, канца XIX стагоддзя, — успамінае Андрэй. — Апошнюю гадоў 10 я актыўна паездзіў па Беларусі, таму магу адрозніць старыя магілы ад новых.

Толькі на гэтых могілках былі пахаванні і часоў Першай сусветнай вайны. Калі іх зноў і на гэтым месцы стваралі парк, то каб перапахавачы астанкі, шукалі сваякоў, каб яны далі на гэта дазвол. Некалі магіл перапахавалі, аднак большасць так і засталася без сваякоў, і іх проста знеслі. Так што чалавечыя астанкі да сённяшняга часу ляжачы ў гэтай зямлі. «Тое, што большасць магіл не перапахавалі, — факт, — дадае стваральнік сайта «Глобус Беларусі». — У савецкі час трэба было хутка добраўпарадкаваць горад. Па могілках прайшоўся бульдозер, усё разраўнаваў. Потым гэта засыпалі пяском. Я добра памятаю, што там знаходзіліся два невялікія пагоркі, дзе якарэ былі пахаваны немцы-антыфашысты. Якарэ гэтую частку перакапалі істотна, каб выраўнаць паверхню. Верхнюю частку, якая знаходзіцца бліжэй да вуліцы Карла Лібкнехта, амаль не чапалі. Верагодна, большасць магіл засталася на тых месцах, дзе яны і былі, ці знаходзіцца дзесьці ў адным з куткоў цяперашняга парку. Магчыма, штосьці з астанкаў было вывезена разам з зямлёй. Паўня раскопкі сёння праводзіць там бэссонсоўна, ды і ніхто не стане.

Акрамя Грамадзянска-лютэранскіх могілак, у Мінску знаходзіліся яшчэ адны могілкі Першай сусветнай вайны, якія размяшчаліся ў раёне Старажоўскага рынку.

Сёння іх таксама няма: знеслі, будуючы ў тым раёне дамы і пракадаваўшы лініі камунікацый. Пра былыя могілкі нагадае толькі невялікі мемарыял, які знаходзіцца паміж вуліцамі Чарвякова і Даўмана.

У Андрэя Дыбюўскага ўзнікла думка, што і на гэтых могілках мог быць пахаваны Ота Лорыш:

«Насуперак распаўсюджанаму меркаванню, гэтыя могілкі не былі выключна праваслаўнымі. Два яго участкі — 4-ы і 8-ы — прызначаліся для пахаванняў вайскоўцаў-хрысціян іншых канфесій. На 8-м участку былі пахаваны 107 вядомых ніжніх чыноў рымска-каталіцкага веравызнання, на 4-м — 44 ніжніх чыноў евангеліска-лютэранскага.

Андрэй Дыбюўскі трактаваў гэты аргумент на карысць таго, што на гэтых могілках маглі быць пахаваны салдаты не толькі рускай арміі. Аднак праз некалькі дзён ён знайшоў спіс прадэкзачуў гэтых 44 лютэран. І яму стала зразумела, што ўсе яны служылі «цару і Айчыне», а ніяк не кайзера. На жаль, сьрод гэтых імёнаў Ота Лорыша не было. «Сёння ніякіх аргументаў на карысць таго, што на Старажоўскіх брацкіх вайсковых могілках у Мінску мог быць пахаваны салдат нямецкай арміі, у мяне няма», — падкрэсліў Андрэй Дыбюўскі.

Разам з тым, у гэтых спісах Андрэй звярнуў увагу на раздзел пад назвай «Іншыя могілкі» і знашоў наступнае прозвішча: «Рэйбан Восіп Барысавіч, радавы 16-га Сібірскага палка... памер 23.7.15 ад сыпнотага тыфу... пахаваны 24.7 на Мінскіх Лютэранскіх могілках».

«Гэта значыць, што радавы Рэйбан (прозвішча цалкам нямецкае) быў пахаваны на Грамадзянска-лютэранскіх могілках, пра якія я казаў раней, — працягвае Андрэй Дыбюўскі. — Па меншай меры, іншыя лютэранскія могілак у пачатку XX стагоддзя ў Мінску не было. І гэта даказвае, што на нямецкіх могілках, што знаходзіліся каля майго дома, хавалі салдат Першай сусветнай вайны. Таму верагодна, што Ота Лорыш быў пахаваны менавіта там, павялічваюцца.

Уладзімір Багданаў цалкам выключнае варыянт Старажоўскіх могілак: «Я пакуль не бачу ніводнага аргумента на карысць гэтай версіі. З нямецкага ліс-

та нам вядома дата смерці Ота Лорыша ў вайсковым лазарэце. Верасень 1918 года — дастаткова спакойны час, ваенных дзеянняў ужо даўно няма, таму, хутчэй за ўсё, ён памёр ад хваробы. У нас ёсць назва могілак і нумар магілы. Улічваючы нямецкую педантычнасць, у дакументах абавязкова ўказалі б, што гэты ўчастак знаходзіцца на праваслаўных вайсковых могілках. А калі ёсць нумар магілы і такой пазнакі няма, значыць размова ідзе поўнаасцю аб «нямецка-балтыйскіх» могілках. Фрагмент з артыкула аб Старажоўскіх могілках, дзе ідзе гаворка пра тое, што там хавалі «не толькі праваслаўных» вайскоўцаў, наўрад ці можна разглядаць як аргумент, таму што ў Расійскай арміі служылі салдаты розных веравызнанняў, у тым ліку і нямецкага паходжання, але няма ніякіх звестак, што там хавалі салдат нямецкай арміі. Акрамя таго, рускае войска пакінула Мінск у лютым 1917 года, і ў расійскім архіве не можа быць даных аб пахаваннях перыяду акупацыі за 1918 год.

Такім чынам, могілкі на цяперашнім перасячэнні вуліцы Карла Лібкнехта і 2-га завулка Розы Люксембург — пакуль найбольш верагодны варыянт. На некаторых картках яны так і называюцца — Нямецкія могілкі, так што, па меншай меры, палова назвы супадае. А гэта ўжо пэўны аргумент. Хоць, вядома, абсалютнай гарантыі няма.

### Ведаючы нямецкую педантычнасць, дапускаю, што ў берлінскім архіве, які паведаміў нумар магілы, цалкам можа быць і схема гэтага пахавання з прывязкай да бліжэйшых арыенціраў (вуліц, храмаў і інш.).

Андрэй Дыбюўскі падзяліў некаторыя меркаванні наконт таго, якім чынам можна вызначыць месца магілы, калі гэтая версія пацвердзіцца:

«Літэра «А» у нумары магілы (19 «А»), хутчэй за ўсё, значыць тое, што гэта было ўшчыльняльнае пахаванне. Таму верагодна, што Ота Лорыша пахавалі на невялікім свабодным участку побач з магілай № 19. Ведаючы нямецкую педантычнасць, дапускаю, што ў берлінскім архіве, які паведаміў нумар магілы, цалкам можа быць і схема гэтага пахавання з прывязкай да бліжэйшых арыенціраў (вуліц, храмаў і інш.). Атрымаўшы гэтую схему, мы можам з вельмі дакладнай верагоднасцю пацвердзіць ці авергнуць меркаванне аб пахаванні Ота Лорыша на былой Малой Лютэранскай вуліцы. Акрамя таго, калі схема пацвердзіць гэтую версію, я думаю, што змагу на мясцовасці (у парку на месцы лютэранскіх могілак) прыблізна вызначыць сектар, дзе знаходзілася магіла гэтага чалавека.

І яшчэ адзін цікавы факт, які можа дапамагчы спадару Маціясю Марксу. Даследчык, які працаваў ў Федэральным архіве Берліна, расказаваў, што там, у фондзе Штаба Рёнзгенберга, зафіксавана абсалютная большасць мінскіх каменных забудоваў, якія захаваліся да 1942 года. У тым ліку кожнае пахаванне на лютэранскіх могілках. Таму, калі ён звернецца ў гэты архіў, магчыма, ён знойдзе не толькі схему размяшчэння магілы свайго дзеда, а нават яе фотаздымак. І тады смела можа прывяздаць у Мінск, каб схіліцца ці магілы, ускласці кветкі, сказаць колькі слоў...

Вераніка КАНОТА

■ Хочаце — верце...

## 3 2055 ГОДА НАС ЧАКАЕ КАТАСТРАФІЧНАЕ ПАХАЛАДАННЕ?

Асобныя эксперты па клімаце паведамляюць, што Зямля ўстапае ў новы ледавіковы перыяд

Цяпер найбольш папулярнай тэорыяй развіцця клімату на Зямлі з'яўляецца тэорыя глабальнага пацяплення. Аднак акіянолаг з Японіі Мататэка Накамура прапанавалі тэорыю аб тым, што ўжо з 2015 года на нашай планеце пачнецца не пацяпленне, а пахладанне. Падобную ж заяву робіць і расійскі вучоны Хабабула Абдусаматаў, які займаецца даследаваннямі ў Пулкаўскай абсерваторыі, паведамляючы інфармаценты.

На думку навукоўцаў, ужо з наступнага года пачне зніжжацца сонечная актыўнасць, у сваю чаргу, прывядзе да зніжэння тэмпературы сусветнага акіяна, павелічэння абледзянення і значнага агульнага пахладання. Тэм-

пература паступова будзе зніжацца, што прывядзе да прыходу анамальнага мара-шты. Нешта падобнае ў меншай меры назіралася гэтымі днямі на тэрыторыі Паўночнай Амерыкі. Максімум пахладання, паводле прагно-

заў даследчыкаў, прыпадзе на 2055 год, калі і пачнецца чарговы ледавіковы перыяд, які будзе доўжыцца два стагоддзі. Той факт, што так ці інакш клімат вельмі зменіцца ўжо ў бліжэйшыя гады, не адвяргае большасць сусветных навукоўцаў. Больш за тое, частка спецыялістаў сыходзіцца ў меркаванні, што ўжо ў бліжэйшыя дзесяцігоддзі нам трэба будзе жыць у зусім іншым свеце.

Сяргей КУРКАЧ

■ Нятанны «сувенір»

### Бурштынавыя россыпы ў... пасылцы

Больш за чатыры кілаграмы каштоўнага каменю хацелі адштурбаваць поштай у Ганконг жыхары Віцебска.

Па інфармацыі аддзела ідэалагічнай работы Мінскай рэгіянальнай млітні, бурштын знайшлі падчас мытнага дагляду міжнародных паштовых адпраўленняў. Неапрацаваны бурштын знаходзіўся не ў адной пасылцы. Супрацоўнікі мытні дасталі 148 кавалкаў «сонечнага каменю» з двух яркіх пакетаў. Да таго ж мінералы былі загорнуты ў папяровыя сурвэты. У адным з кавалкаў неапрацаванага бурштыну знаходзілася насюшкае даўжынькі прыкладна 20 мм. Адпраўшчыкамі змесціва пасылка было завулена як «сувеніры». Кошт толькі адной з іх папярэдне ацэнены ў больш чым 16 мільянаў рублёў. Вызначэннем кошту змесціва другога адпраўлення пакуль займаюцца эксперты.

Ганна ГАРУСТОВІЧ

■ Спорт-тайм

## ГЛЕБ ЗНОЎ СТАЎ ЛЕГІЯНЭРАМ

Новы віток у кар'еры Аляксандра Глеба, паражэнне Віктарыі Азаранкі і першы матч прафесійных калектываў на «Чыжоўцы-Арэне»

1. **Экс-паўабаронца БАТЭ Аляксандр Глеб вызначыўся з будучым месцам працы.** 32-гадовы футбаліст у год Кання падпісаў кантракт на паўгода з турэцкім клубам «Каньяспор». Новы клуб Глеба не можа пахваліцца значнымі дасягненнямі. Мінулы сезон «Арлы Анатоліі», як каманду называюць бальшычы, правялі ў першай лізе і толькі дзюкчючы плей-оф здолелі адваяваць месца сярэд мацнейшых. Пры ўсёй пазаве да іншых футбалістаў «Каньяспора», Глеб — самы значны трансфер у біяграфіі каманды. Пасля 17 тураў новы клуб Глеба займае 13 месца з 18 удзельнікаў першынства Турцыі. Заўзятары спадзяюцца на тое, што менавіта пры Аляксандры атуюкавая гульня каманды разуме новымі фарбамі. Добютаваць за «арлоў» беларус можа 27 студзеня. Апанентам «Каньяспора» выступіць славуці «Фенербахчэ», які, па інфармацыі прэсы, калісьці імкнуўся падпісаць трансфернае пагадненне з Глебам.

2. **Добрыя вынікі на 4-м этапе Кубка свету па біятлоне, які прымаў нямецкі Аберхоф, паказала Дар'я Домрачава.** У спрынце і гонцы праследуе Домрачава заняла першае месца, а ў мас-старце апынулася на трэцім радку. З перамогамі нашу сучайніцу павіншаваў Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка.

3. **У фінале тэніснага турніру ў аўстралійскім Брысбэне Вікторыя Азаранка суступіла Серэне Уільямс — 4:6, 5:7.** Для саперніцы Азаранкі гэты тытул стаў 58-м у кар'еры. Нягледзячы на паражэнне ў гэтым падынку, Вікторыя здолела захаваць другое месца ў рэйтынгу Жаночай тэніснай асацыяцыі. На першай пазыцыі — амерыканка Серэна Уільямс, на трэці радок выйшла расіянка Марыя Шарпава.

4. **На асноўнай пляцоўцы «Чыжоўкі-Арэны» мінскае «Юнацтва» правяло першы афіцыйны матч.** У межах Адркрытага першынства краіны па хакеі мінскае перайграў «Гомель» — 1:0. І калі верыць пратаколу, за матчам сачылі 5 000 бальшычыкаў пры агульнай змяшчальнасці арэны ў 9 200 гледачоў. А вось для мінскага «Дынама» яшчэ адзін матч Кантынентальнай хакейнай лігі, на жаль, скончыўся паражэннем. У Харватыі «зубры» суступілі мядзючаму «Мідзвэшчаку» 1:4. Адзінай шайбай у складзе беларускай вызначыўся Андрэй Стась. Дынамаўцы па-ранейшаму знаходзіцца на апошнім, 14-м, радку канферэнцыі «За



Народны календар — гэта сістэма сталых ці рухомых свят, прысвяткаў, абрадаў, гульняў, звычайў, што замацаваны ў быццё і фальклору. Гэта пераважна спалучэнне язычніцкай і хрысціянскай культуры. Ён уключае традыцыйныя арыенцыры (хранонімы) на сельскагаспадарчыя работы і адпачынку ў гадавым, сезонным, месячным і іншых цыклах-рытмах. Змяшчае традыцыйныя фэналагічныя, метэаралагічныя, аграрныя, астранамічныя, астралягічныя і іншыя календарныя веды, атрыманыя пераважна шматгадовым вопытам.

У народным календары на 2014 год прадстаўлены асноўныя святы і прысяткі з магчымымі кароткімі тлумачэннямі, прыкметамі і г. д. Дні, якія адзначаюць беларусы-католікі, вылучаны курсівам. У праваслаўных яны замацаваны за старым, юліянскім календаром, што мае 13 лішніх дзён. Зорачкай /! / пазначаны святы «рухомай» царкоўнай пасхалі. У наступным, 2015 годзе, праваслаўны Вялікдзень прыпадае на 12 красавіка, а каталіцкі — на 5 красавіка.

Умоўныя абазначэнні: п. — панядзелак, а. — аўторак, с. — серада, ч. — чацвер, пт. — пятніца, сб. — субота, н. — нядзеля. Даўжыня дня і моманты ўсходу і захаду падаюцца для Мінска.

### Студзень

1. с. **Новы год**. ВКЛ перайшло на студзеньскі стыль у 1550 г., Расія — з 1700 г.
6. п. **Першая, Пасная куцця**. Перадкаляндная вячэра. Які дзень, такі і год. Тры Каралі. Католікі праводзілі маскіраваны абрад «Тры каралі», або «Гэроды».
7. а. **Раство Хрыстова**. Пачатак Каляд. «Ой, Калядачкі, бліны-ладачкі...». Калядавалі. Насілі «звязду». Паказвалі батлейку. На Каляды праводзілі ігрышчы («вадзілі казу», «жанілі Цярэшку», «пяклі ката», гулялі ў «Яшчур» і інш.).
8. с. **Зімі пакроўчык, Маладзёны (Бабіны)**. Частавалі бабу-пупарэзніцу.
9. ч. **Сцяпан**. «На Святога Сцяпана вышэй слуга за пана». Дзень найму парабкаў, слуг.
13. п. **Шчодрая куцця**. Пачатак Шчодрого тыдня. «Мароз, хадзі куццю есці».
14. а. **Васілле**. Новы год на праваслаўным календары. «Сею, сею пасяваю, з Новым годам вас вітаю».
17. пт. **Марк**. Калі на Марка пакласці ў зямлю на кароткі час насенне морквы, то летам яно хутчэй прарасце.
18. сб. **Трэцяя, Галодная, Вадапосная куцця**. Апошні дні Каляд. «Калядя ад'язджае».
19. н. **Вадохрышча (Кішчэнне)**. «Святое Кішчэнне вяду коціла... свет ачысціла і вяду наверх пусціла». «На Вадохрышча завярнуха... на Вялікдзень таксама».
20. п. **Прывадохрышча** — заканчэнне Каляд. Пачатак Малой вясельніцы (да посту).
24. пт. **Аксінія**. «Аксінія дарогу перамяца, а корм падмяца». Фядос. «На Фядоса цёпла».
25. сб. **Таштана**. Свята студэнтаў. Павел. «Вее вецер — будзе вайна».
31. пт. **Апанас, Гусінае свята**. Свята свойскай жывёлы. «Хавай нос у апанасіўскі мароз».

### Люты

1. сб. **Ігнат**. «На Святога Ігната зіма багатая».
2. н. **Грамніцы, Стрчанне**. «Калі на Грамніцы нап'ецца пеець вадзіцы, то на Юр'я наецца вол травыцы», «Грамніца — хлебу палавіца».
5. с. **Агата**. Каровіна свята. «Хлеб і соль Святой Агаты не пусціць бяды да хаты».
6. ч. **Аксінія-паўзіміца**. «На Аксінію мяце».
11. а. **Ігнат**. «Ігнат Грамніцан рад».
14. пт. **Трыфана**. «На Трыфана зорна — вясна позняя». Вялічаны. Свята закаханых.
15. сб. **Грамніцы, Стрчанне**. «Зіма з летам сустракалася». «На Грамніцы палавіна зіміцы».
18. а. **Агата**. Каровіна свята.
21. пт. **Пятро**. «Калі на Пятра цёпла, зіма працягнецца да Вялікадня».
23. н. **Прохар**. «Ласі скідаюць рогі», «Прышоў Прохар ды Улас — скоро вясна ў нас».
24. пн. **Уласе**. Свята жывёлы. **Мацей**. «На Мацея дарога паце»», «На Мацея адліга — будзе мароз». **Рабы тыдзень, Вясельніца, Развітальны тыдзень**. Тыдзень перад Масленіцай.
26. с. **Фаніяна**. Заступніца ад хвароб. **Лысяя серада**. Праталіны-залысіны.
27. ч. **Блакітны чацвер**. Тумановы дзень. **Валосы (Крывы чацвер)**. Свята жывёлы. «На Волосого бліны пыклі ці оладкі, коб булы вылы гладкі».
28. пт. **Масляныя Дзяды, Дзедава пятніца**.

### Сакавік

1. сб. **Дзедава субота (Бабы)**. «Дзяды не зналі бяды, а ўнукі зазналі мукі».
2. н. **Фёдар Ціран**. Заступнік ад лядзёў. **Масленіца**. **Гуканне вясны**. «Сей пшаніцу ва ўсю руку, калі Масленіца ў маладзіку».
3. п. **Паласказуб**. Першы дзень Вялікага посту. Паласкалі зубы гарэлкаю.
4. а. **Казімір**. «Святы Казімір дрывы сякцець».
5. с. **Паліўцовая серада** (пач. Вялікага посту ў католікаў). **Уступная серада**. Каб урадзіў лён, мылі верацёны ці калаўроты, гулялі ў карчме і пераскокавалі цераз пень.
8. сб. **Зборная субота**. Абрад «Сповідзь дзежкі».
9. н. **Янка, Паўраценне**. Мядзведзь паварочваецца ў бярозе на другі бок. Наглядзі за зімоўкай пчол.

### Май (Травень)

1. ч. **Кузьма**. «Май Кузьма з морквінай сустрэае, а Пахом з гурком».
5. п. **Лялькі**. Свята Лялі — дачкі Лады.
6. а. **Юр'е**. Свята жывёлы. «Як дождж на Юр'я — хлеб будзе і ў дурня». Абрад «Страла».
7. с. **Алісей**. «Прышоў Алісей — авёс пасей».
8. ч. **Марк, Станіслаў**. «Сей лён на Станіслава — вырасце як лава». Бабскія розборкі. Скокі жанчын і канчане на зямлі дзеля ўраджывасці.
10. сб. **Ярылавіца**. Свята Ярылы.
11. н. **Пранціш**. Які дзень, такое і лета.
12. п. **Пачатак Пераплаўнага, Чарвігага тыдня**. Не трэба садзіць, бо заядуць чарвякі.
13. а. **Якуб**. «На Якуба грэе любя».
14. с. **Макарэй**. Абрады ля вады. **Пераплаўнага, Градавага, серада**.
15. ч. **Барыс**. Апякун поля і жывёлы.
16. пт. **Градабойцы (Ледавіты дзень)**.
19. п. **Антоній**. «На Пятры Антоній сей авёс для коней, а як уласца дык і прадасца».
21. с. **Іван веснавы**. Апякун земляроба. «На Івана каласок, а на Пятра піражок».
22. ч. **Мікола веснавы**. Свята пастухаў. **Алена**. «Сей лён на Алену — вырасце па калена».
24. сб. **Макей**. «Мокра на Макея — і лета не прасушыць...» **Кірыля і Мэфод**.
27. а. **Сідары**. «Прышлі Сідары — прыйшлі і сіверы».
28. с. **Пахом**. «Святы Пахом павее цяплом». «Сей агуркі на Пахом — будзеш насіць махом».
29. ч. **Магдалена**. «Магдалена зяюлькы прыслае». **Ушасце**. Дзень агледы жыва. Абрад «страла». **Ушасце**. Убеаўшасце пана Езуса.
31. пт. **Шэсць дзеў**. «Лён сей позні на Шэсць дзеў». **Кананелька Матруна**. «Кананелька Матруна ў зямлю махнула». Фядот.

### Чэрвень

3. а. **Алена, Ульяна**. Дзень ільну.
4. с. **Васіліск**. «Ад Васіліска і салавей бізак».
5. ч. **Дзень Еўфрасіны Полацкай**.
7. сб. **Ян**. «Рой перад Янам — пчаляр будзе панам». **Сёмушка Дзяды, Духавая, Зялёная субота**.
8. н. **Сёмуха (Тройца, Зялёныя свята)**. Кулг продкаў і расліннасці. «Павядзём Куста пад гай зялёненькі...» **Сёмуха, Тройца**. Свята зеляніны.
9. п. **Русальніца**. Гранны тыдзень. Праводзіны вясны. «На Граннай нядзелі Русалкі сядзелі...».
10. а. **Конскі Вялікдзень**. Свята коней.
11. с. **Градабой (Серада-русаль)**. Засцерагаліся ад граду. Здабывалі агонь з ясеня.
12. ч. **Наўсяка Тройца**. Памінальнае. **Абліваха**. Абліваліся вадою, каб пайшоў дождж.
13. пт. **Ерамей, Антоній**. «Антоні, аддай коні».
14. сб. **Юстын і Харытон**. «Юстын цягне увверх каноплі, а Харытон — лён».
15. н. **Русальчыны розыгры**. Засцерагаліся русалак.
16. п. **Пятроўка-галадоўка** (да 11.07).
19. ч. **Божае целу**. **Дзвятынік**. Перавод уніятаў у праваслаўе.
20. пт. **Дзвятытуха**. Свята ад навальніцы. За тыдзень да Пятра садзілі ропу на Смаленчыне.
21. сб. **Тодар**. «На Тодара раса — кананель паласа». **Дзень (20-22) астранамічнага сонцастаяння**. Даўжыня дня — 16.52, усход — 4.45, заход — 21.37.
22. н. **Кірыля**. На Кірылу з усяе моцы Зямля імкнецца да Сонца.
23. п. **Купала**. У старажытнасці — Новы год/лета, прыпадала на дзень сонцастаяння.
24. а. **Ян Купальны**. «Сонца грае».
25. с. **Анапрэй**. «Хто на Нупрэя пасее грэч, той будзе бліны печ».
26. ч. **Акуліна-грачышніца (Задзярычыцы)**. **Дзясцянік**. «Дзясцянік гнаі возіць».
27. пт. **Дзясцянка**. «Косы точыць». «Жыта паспявае».
28. сб. **Амос**. «Прышоў Амос — цягне ўгору авёс».
29. н. **Пятрок**. «Да Пятра зяюлькы кувацаці». «Прышоў Пятрок — апаў лісток, прыйдзе ільня — ападуць і два».
30. п. **Данат**. «Святы Данат коскі точыць, сянец косіць».

### Верасень

5. пт. **Лупа**. «Сей на Лупа — будзе жыта купа».
7. н. **Баўтрамей**. «Жыта на зіму сей».
8. п. **Другая Прачыстая**. «Меншая Прачыстая — канчы сеяць начыста».
10. с. **Мацей**. Абаронца ад п'янства.
11. ч. **Калінавік (Іван-кряўяўнік)**.
13. сб. **Кіпрыян**. Жуваль збіраецца ў вырай.
14. н. **Сымон**. (1 вер. Новы год/лета ў ВКЛ з канца XV ст.). Абрад «Жаніцца коміна». **Узвіжанне**. Закрыванне зямлі. **Бабіна лета** (і ў іншыя дні).
19. п. **Цуды (Міхал)**. «Міхал з поля спіхаў».
21. н. **Багач (Нараджэнне Божае Маці)**. Свята заканчэння ўборкі збожжавых. Засідкі.
22. п. **Раўнадзвенства**. Дзень астранамічнай восні. Усход — 7.00, заход — 19.03.

СТУДЗЕНЬ							ЛЮТЫ						
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5								1 2
6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9
13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16
20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23
27	28	29	30	31			24	25	26	27	28		

  

САКАВІК							КРАСАВІК						
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н
						1 2							1 2 3 4 5 6
3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13
10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20
17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27
24	25	26	27	28	29	30	28	29	30				
31													

  

МАЙ							ЧЭРВЕНЬ						
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н
						1 2 3 4							1
5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8
12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15
19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22
26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29
							30						

  

ЛІШЕНЬ							ЖНІВЕНЬ						
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н
						1 2 3 4 5 6							1 2 3
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24
28	29	30	31				25	26	27	28	29	30	31

  

ВЕРАСЕНЬ							КАСТРЫЧНІК						
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н
						1 2							1 2 3 4 5
8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12
15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19
22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26
29	30						27	28	29	30	31		

  

ЛІСТАПАД							СНЕЖАНЬ						
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н
						1 2							1 2 3 4 5 6 7
3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14
10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21
17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28
24	25	26	27	28	29	30	29	30	31				

### Ліпень

6. н. **Купалле**. Свята Сонца і каханьня.
7. п. **Іван Купала**. «Учора была Купала, а сёння Іван».
10. ч. **Самсон-сенагной. Сем братоў**. «На Самсона дождж — сем тыдняў то ж». «Сем братоў варажаць, колькі тыдняў пагоды».
12. сб. **Пятро**. Свята заканчэння Купалля. «Да Пятра дзеўка хітра, а на Пятры — хоць твар ёй падатры».
13. н. **Паўпятро**. Дзень талакі. **Сымон**.
14. п. **Кузьма і Дзям'ян**. Свята кавалёў. «Святы Пятро жыта спеліць, святы Кузьма сярпы робіць, а святы Дзям'ян сена грабе».
17. ч. **Андрэй**. «Авёс у світцы, а на грэчцы і кашулі няма». «Андрэй усіх мудрай».
18. пт. **Свята Месяца**. «Месяц гуляе».
21. п. **Казанская**. «Будзеш вазіць сена на Казанскую, то гумно да другога Казанскае не дастаць». **Градавы дзень**. Засцерагаў ад нябесных стыхій, ад хвароб вачэй і галавы. **Прапок**. «Прапок бок прылёк».
25. пт. **Якуб**. «На Якуба хлеба поўна губа», «Які Якуб да паўдны, такая да снежня зіма».
26. сб. **Гаўрылей**. Засцерагаліся, каб град не пабіў каноплі. **Ганна**. «Свята Ганна снапы будзе», «Калі на Ганну раіцца халодная, то і зіма будзе ранняя і халодная».
29. а. **Афінаген**. Заціхаюць птушкі.

### Кастрычнік

2. ч. **Зосім**. «Журавіны на Зосіма ўдэмаюцца — мароз на Пакровы ўдарыць».
3. пт. **Астап (Астаф'я)**. Прыкметы па ветры.
4. сб. **Пранцішак (Францішак)**. «На Пранцішка зярнят шукка ў полі мышка».
5. с. **Сяргей. Жалезны тыдзень**.
9. ч. **Іван-шаптон (Іван Кураед, Багаслоў)**. Шапталі сваіх праў інвест.
14. сб. **Пакровы (Трэцяя Прачыстая)**. Вясельная пара. «Свята Пакрова, пакрый зямельку лісточкам, а галюку — вяночкам». «Пакровы — зарыкалі каровы».
21. а. **Трыфан, Палагея**. «Трыфан кажух латае, Палагея рукавічкі вяжа». **Зміцер**. «Зміцер зямлю выцер, на груды пабіў, каб ніхто не хадзіў».
25. сб. **Марцін** — свята млынароў. Млынары частаваліся на каменным круце гусяцінай.
28. а. **Сымон і Юда**. «Сымон з Юдаю працу ў полі канчаюць, хаты агледваюць».
29. с. **Лонгін**. Звабіць ад хвароб вачэй. **Параскева Пятніцкая**.
30. ч. **Паклоны**. Адбівалі паклоны пакутніку Андрэю Крыжкам.
31. пт. **Лука**. «Хто сее да Луки, не будзе мець ні хлеба, ні мукі». Дзень іканалісцаў. **Юльян** — ахоўнік дзяцей.

### Жнівень

1. пт. **Макрыны**. «Гладзі восень на Макрыні», «Калі ў дзень Макрыны дождж, то ўсё лета і восень будзе мокра, а калі суха, то восень сухая». **Серапіца, Шыпілінка** (пятніца перад Іллёю). Дзень «засурывання» сярпоў, падрыхтоўкі да жніва. «Шыпілінка ў кузно ідзецца сярпы зубіць».
2. сб. **Ілля**. Свята дажджоў і навальніц. «Ілля нарабіў гнілля», «Кінуў у ваду кокусць ільда», «Да Іллі ўсё і пад кустом сохне, пасля Іллі — і на кусту не сушыць».
4. п. **Мар'я** (Магдалена). «Магдалена — вады па калена».
6. с. **Спас. Барыс і Глеб (Барыс-палікоп)**. «На Глеба і Барыса хлеба напарыся і за раллю барыся», «Святы Барыс снапы зносіць, святыя Ганны дамоў возяць».
7. ч. **Ганны**. «Святыя Ганны бабкі стаўляюць». **Макар**. «Макар налё у рукі».
9. сб. **Палікоп**. Дзень жніва. **Панцеляймон**. Лекар ад хвароб галавы. «3 Панцеляя капуста пачынае ў качан завяіцца», «Хто на Панцеляя працуе, таму не пашанцуе».
11. п. **Лаўрына**. «На Лаўрына спяшай да млына».
12. а. **Сіла**. «Хто на Сілу жыта пасее, у таго на хлеб надзея».
13. с. **Спасаўскія запусткі**. Пярэдадзень Спасаўскага посту.
14. ч. **Макавей, Першы Спас, Мядовы Спас**. Свята маку і мёду. **Спасаўка**. Пост да 27 жніўня.
15. пт. **Базыль**. «Базыль авечкам воўну дае». **Прачыстая, Зельная**. «Прышла Прачыстая — стала поле чыста».
16. сб. **Антоні-вяхравей. Рох**. «Кірмаш на пане-нак».
17. н. **Аўдоцця-сенагнойка**.
19. а. **Яблычны Спас**. Свята садавіны.
23. сб. **Лаўрэн** — свята млынара.
24. н. **Баўтрамей**. «Святы Баўтрамей выслае буслоў па дзяцей». «Прышоў Баўтрамей — жыта на зіму сей».
27. с. **Міхей**. «Лёгкі вецер у гэты дзень — будзе пагодлівае восень, моцны — дажджлівае і халодная».
28. ч. **Пранцішак**. Свята ўраджая.
29. пт. **Траці Спаса**. Свята хлеба. «Па Траці Спасае трымай рукавічкі ў запасе». **Ян-сценцель**. «Ян па лета прышоў і ўжо восень знашоў», «А Ян-сценцель руной сценцель».
30. сб. **Міроны-ветрагоны**.
31. н. **Флор і Лаўр (Хралі Ягор'е)**. Свята коней. «На Храла і Ягор'я не ткуць і не аруць».

### Лістапад

1. сб. **Усе святыя**. Памінальны дзень у католікаў. **Змітраўскія Дзяды, Аснныя**. «Святыя Дзяды, запалі вас...».
3. н. **Задзішны дзень**. Памінальны дзень.
4. а. **Казанская**. «Хто на Казанскую жаніхаецца, той не пакажэцца».
8. сб. **Зміцер**. «Да Змітра д

**Згарэў фургон-дача**

**Здарэнне адбылося ўвечары ў Пухавіцкім раёне на тэрыторыі стаянкі ў вёсцы Пціч.**

Калі на месца прыйшлі выкліканяя пажарня-выратавальнікі, прычальны фургон-дача ўжо гарэў адкрытым полымем. Паводле інфармацыі Мінскага абласнога ўпраўлення МНС, паляраднем мяркуецца, што пры распаваненні газавай пліты, размешчанай у фургоце, адбылося ўзгаранне газапаветранай сумесі. У выніку здарэння пацярпелі чатыры чалавекі: муж, жонка і двое дзяцей (2000 і 2004 гадоў нараджэння), якія брыгадамі хуткай дапамогі былі шпіталізаваны.

Сяргей РАСОЛЬКА.

**Былога шклоўскага чыноўніка будуць судзіць за хабар**

**Завершана расследаванне крмінальнай справы ў дачыненні да былога першага намесніка старшыні Шклоўскага райвыканкама. Ён абвінавачваецца ў хабары ў асабіста буйным памеры.**

Гэты чыноўнік скарыстаў сваімі службовымі паўнамоцтвамі і даў указанне кіраўнікам сельскагаспадарчых прадпрыемстваў Шклоўскага раёна заключыць кантракты на пастаўку пlemnнай буйной рагатай жывёлы, выгадаванай на тэрыторыі Сербіі, з адной з камерцыйнай магілёўскай фірмы.

— Кантракты былі заключаныя на загадзя нявыгадных для беларускіх прадпрыемстваў умовах: стапарцізанна перададзата без правядзення адбору жывёл і пастаюўкі іх на каранцін, — паведаміла афіцыйны прадстаўнік ааделла інфармацыі і сувязі з грамадскацю Следчага камітэта Юлія ГАМЧАРОВА. — У выніку на рахунак камерцыйнай фірмы паступіла больш за 17 мільярд рублёў, атрыманых сельскагаспадарчымі арганізацыямі ў рамках дзяржаўнага мэтавага крэдытавання. Частка гэтай сумы, у памеры 700 000 расійскіх рублёў, перайшла ў якасці хабару першаму намесніку старшыні Шклоўскага выканкама.

Дзеянні былой службовай асобы выканкама следства кваліфікавала як перавышэнне ўлады і службовых паўнамоцтваў, замаха на атрыманне хабары ў асабіста буйным памеры. Дзеянні кіраўнікоў камерцыйнай фірмы Магілёва — як дапамога ў перавышэнні ўлады і службовых паўнамоцтваў і крадзеж шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі ў асабіста буйным памеры. Усе чацвёра абвінавачаных знаходзяцца пад вартай.

Надзея ПАУЛАВА.

**Піратэхніка пад арыштам**

**У Магілёве затрымалі беспрацоўнага, які меў пры сабе 1500 адзінак піратэхнічных вырабаў. Аб гэтым нам паведаміў начальнік аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС аблвыканкама Дзмітрый Ігнатвіч.**

Малады чалавек, які гандляваў забароненым таварам, быў затрыманы каля ўвахода на Віленскі рынак. Цяпер яго пагражае адміністрацыйная адказнасць у выглядзе штрафу ад 2 да 10 базавых велічынь. Як адзначыў Дзмітрый Ігнатвіч, выкладкі з паршунішчымі прадуктамі піратэхнікі рэгіструюцца ў вобласці амаль кожны дзень, пачынаючы з сярэдзіны снежня. Найбольш распаўсюджаня з іх — гэта адсутнасця дакументаў на піратэхнічныя вырабы або неведзаведнасця ўмоў для захоўвання і продажу гэтага небяспечнага тавару. На 28 снежня ў вобласці было зарэгістравана 37 фактаў незаконнага абароту піратэхнікі, канфіскавана амаль 137 тысяч адзінак.

Нэлз ЗІГУЛЯ

**ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА**

**Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Открытого акционерного общества «Слуцк-Модуль» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже имущества (в комплексе) в составе:**

№	Наименование	Инв. №	Общ. пл., кв. м.
1	Здание инженерно-бытового корпуса, инв. № 98318	640/С-84380	10378,5
2	Тепловые сети, инв. № 98342	640/С-84368	-
3	Площадка асфальтобетонная (инв. № 98364)	640/С-84443	1612,5
4	Погрузочно-разгрузочная площадка (инв. № 98365)	640/С-84378	783,6
5	Трансформаторная подстанция	640/С-84444	37,7
6	Сети водопровода (инв. № 98340, инв. № 98339, инв. № 98341)	640/С-84373	-
7	Канализационная насосная станция (инв. № 98330)	640/С-84377	25,2
8	Эстакада—площадка для мойки автомобилей	640/С-84445	-
9	Топливо-заправочный пункт (инв. № 98327)	640/С-84371	-
10	Очистные сооружения дождевых стоков (инв. № 98331)	640/С-84365	-
11	Градирня металлическая ККТ-35 (инв. № 25301)	640/С-84372	-
12	Градирня металлическая ККТ-35 (инв. № 25300)	640/С-84367	-
13	Контрольно-пропускной пункт	640/С-84440	8,1
14	Котлод газовых баллонов	640/С-84442	107,8
15	Вспомогательный корпус чистя, инв. № 98358	640/С-84381	1353,6
16	Объекты благоустройства	640/С-84370	-
17	Главный корпус, инв. № 98319	640/С-84382	22590,0
18	Здание вспомогательного корпуса, инв. № 98360	640/С-51701	335,7
19	Склад тяжелых металлов	640/С-39784	634,6
20	Здание склада	640/С-38241	535,9
21	Производственное здание-котельная, инв. № 98361	640/С-51700	194,3
22	Гараж со вспомогательным корпусом	640/С-47756	1362,3
23	Здание склада	640/С-38242	2467,1
24	Здание информационно-вычислительного центра	640/С-38243	2393,6
25	Автомонтажный корпус	640/С-39783	8785,1
26	Дренажная насосная станция (инв. № 98329)	640/С-84375	330,6
27	Сети канализации (инв. № 98626)	640/С-84379	-
28	Оборудование согласно перечню (перечень находится у организатора аукциона)	-	-

Указанные объекты расположены на земельном участке площадью **8,4478 га** (предоставлен на праве постоянного пользования) с кадастровым номером 624650100001006803, по адресу: Минская область, Слуцкий район, г. Слуцк, ул. 14 Партизан, д. 101.

Земельный участок имеет ограничение в использовании: зона санитарной охраны поверхностных и подземных источников водоснабжения хозяйственно-питьевого назначения на площади 8,4478 га. Имущество сдаётся в аренду (сведения об арендаторах можно получить у продавца и организатора аукциона).

Начальная цена с НДС – 70 470 976 320 бел. руб.

**Задаток 5% от начальной цены (3 523 548 816 бел. руб.)**, перечисляется на р/с № 3012108260016 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, УНП 690324015.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Фактические затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгов оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов [www.rft.by](http://www.rft.by).

Аукцион состоится **21.01.2014** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **20.01.2014** до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, (8029) 102 21 17.

**Управляющий в производстве по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) ООО «Центр правовых услуг»**

**проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества Общества с дополнительной ответственностью «КонсалтЛизинг»:**

№ лота	Наименование имущества	Ед. изм.	Кол-во	Начальная цена предмета торгов	Сумма шага аукциона в размере 5%, руб.
1	Агрегат холодильный с полугерметичными компрессорами «Bitzer» АКФН-4 ДС-5.2 Y-40S	шт.	1	3588156	179408
2	Агрегат холодильный с полугерметичными компрессорами «Bitzer» АКФ-4 FC-5.2 Y-40S	шт.	1	3588156	179408
3	Витрина холодильная «Неман» 240 ОВБН 0.7-2.2.2.	шт.	1	6014736	300737
4	Витрина холодильная «Неман» 300	шт.	1	6638364	331918
5	Витрина холодильная «Неман» 300	шт.	1	6638364	331918
6	Весы SM-300B	шт.	1	1797444	89872
7	Весы SM-300P	шт.	1	3015324	150766
8	Витрина холодильная (пристенная) «Неман-240ПБС»	шт.	1	6647544	332377
9	Витрина холодильная (пристенная) «Неман-300 ПБС 2.4-6.5-2»	шт.	1	6192828	309641
10	Витрина холодильная (пристенная) «Неман-300 ПБС 2.4-8.5-2»	шт.	1	6192828	309641
11	KKM IPC POS-3 IS CPFF (Модификация В)	шт.	1	2375172	118759
12	KKM IPC POS IS CPFF (Модификация В)	шт.	1	2375172	118759
13	KKM «Кассабі-04Ф»	шт.	1	214812	10741
14	Кондиционер MCQuay	шт.	1	1586304	79315
15	Кондиционер MCQuay	шт.	1	1586304	79315
16	Машина упаковочная EasyPack B018	шт.	1	203184	10159
17	Машина упаковочная термоусадочная модель AC-INUP Mod SL-44	шт.	1	3916188	195809
18	Монитор L1717S	шт.	1	294372	14719
19	Монитор L1550S	шт.	1	235620	11781
20	Монитор L1550S	шт.	1	235620	11781
21	Холодильник/морозильник «Атлант» модель МХМ-1734-01	шт.	1	791928	39596
22	Принтер печати «EPSON» модель TM-V210A-M-119A	шт.	1	651780	32589
23	Принтер TEC B-SV4D SERIES	шт.	1	2585700	129285
24	Принтер чехов TM-U210 Series Model M188A-FTCG 150976	шт.	1	651780	32589
25	Принтер чехов TM-U220 Printers Model M188A-FTCG 150370	шт.	1	651780	32589
26	Сканер лазерный VS2200 (приписковый)	шт.	1	1189116	59456
27	Сканер лазерный VS2200 (приписковый)	шт.	1	1189116	59456
28	Сканер лазерный MS9520-47	шт.	1	538560	26928
29	Весы тензометрические настольные торговые ВТН-15	шт.	1	382500	19125
30	Весы тензометрические настольные торговые ВТН-15	шт.	1	382500	19125
31	Весы настольные электронные ВН-15	шт.	1	146880	7344
ИТОГО:			31	72498132	3624907

Повторный аукцион состоится **24 января 2014 года в 10.00** по адресу: г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203.

Заявления на участие в аукционе с приложением копий свидетельств о государственной регистрации, доверенности, выданных представителю (для юридических лиц) и ИП), или копий паспортов (для физических лиц), заверенных банком документов, подтверждающих внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет ОАО «КонсалтЛизинг», принимаются по **23 января 2014 года** до 17.00 по адресу: г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203 или по факсу: 80162-33-93-88.

Шаг аукциона равен пяти процентам от начальной цены имущества. Начальная цена установлена без НДС. Договор купли-продажи между Продавцом и Покупателем заключается в течение 7 (семи) дней с даты проведения торгов. Победитель аукциона обязан оплатить предмет торгов в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее тридцати дней со дня проведения торгов. Победитель аукциона возмещает все расходы, связанные с проведением торгов в части оплаты объявления о проведении торгов, в течение 5 дней с даты проведения торгов.

Размер задатка для участия в аукционе составляет 10% от начальной цены имущества и перечисляется на расчетный счет ОАО «КонсалтЛизинг» № 3011366050012 в Региональной дирекции № 500 ЗАО «Банк ВТБ» (Беларусь), г. Брест, МОО 153001108, УНП 290307191 в срок до **23 января 2014 года** до 17.00.

Победителем аукциона признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за лот. В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявлено участие в них подано только одним участником, предмет торгов продвётся этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Результаты по проведению торгов оформляются протоколами.

Сведения об организаторе торгов: Частное унитарное предприятие по оказанию услуг «Центр правовых услуг», юридический адрес: 224022, г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203, контактные телефоны: 80162-33-93-88, 8029-802-80-00.

Сведения о продавце: Общество с дополнительной ответственностью «КонсалтЛизинг», юридический адрес: г. Брест, ул. Заварская, 4, контактные телефоны: 80162-33-93-88, 8029-802-80-00.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отозваться от их проведения при продаже имущества должника на аукционе – в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения.

Иную информацию о порядке и условиях проведения торгов, ознакомленную с предметом торгов можно получить в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по адресу: 224022, г. Брест, ул. Ясенева, 20А, офис 203, тел./факс: 80162-33-93-88.

**ОАО «НАФТАН» РЕАЛИЗУЕТ НА КОНКУРСНОЙ ОСНОВЕ (с повышением начальной цены) бывшее в употреблении неиспользуемое имущество:**

Наименование	Инв. №	Год выпуска	Начальная цена с НДС, руб. РБ
Полуприцеп MA3 975800	13151036	2004	72 000 000
Автомобиль MA3 54323-032	13151245	1995	60 000 000
Автомобиль MA3 6303	13151014	1998	144 000 000
Автокран KC-3579 (MA3 5337)	06280636	1996	220 800 000
Культиватор к мини-трактору КТ-00200	15208972	2002	960 000

Состояние удовлетворительное. Предложения принимаются по адресу: **211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101 до 9.30 по местному времени 13 февраля 2014 года с пометкой на конверте «Реализация неликвидов. Техника».** Извещение на проведение конкурса размещено на сайте [www.naftan.by](http://www.naftan.by). Контактные телефоны: **8 (0214) 59 87 83, 8 (0214) 59 89 26, 8 (0214) 59 88 42, 8 (0214) 59 88 01, (044) 758 08 33, (044) 553 02 59.**

Уважаемые акционеры **ОАО «Торгразвитие»!** Приглашаем Вас принять участие во внеочередном Общем собрании акционеров ОАО «Торгразвитие», которое состоится **27 января 2014 г. в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Вильямса, 45, каб. № 23. Начало регистрации участников собрания **с 11.00 до 11.30.**

**Повестка дня:**

- Об уменьшении уставного фонда.
- О внесении и утверждении изменений в устав Общества.
- О реорганизации Общества.
- О выкупе акций на баланс по требованию акционеров.

УНП 100041437 *Наблюдательный совет.*

**ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ**  
**Совместное предприятие «Промекс» общество с ограниченной ответственностью информирует юридических и физических лиц о создании объекта долевого строительства**

**Информация о застройщике:**  
**Застройщик (Заказчик)** – СП «Промекс» ООО зарегистрировано решением Министерства внешних экономических связей Республики Беларусь № 30 от 27.02.1997 г. в Реестре общереспубликанской регистрации за № 1295, ЕГР № 100349659.  
**Юридический адрес застройщика:** г. Минск, ул. Быховская, 35, помещение 12Н, комната 1.  
**Почтовый адрес застройщика:** г. Минск, ул. Интернациональная, 27, тел.: (017) 328-50-51, 328-50-47, факс (017) 328-55-52.  
**Режим работы:** понедельник–пятница с 9.00 до 17.00 без обеда.  
 Предприятие осуществляет строительство объекта собственными силами и с привлечением субподрядных организаций.  
 За последние три года предприятием построен Комплекс жилых домов с объектами социальбыта и подземной автостоянкой на 25 машино-мест в квартале улиц Воронянского – Авакяна, 72-квартирный панельный дом №14 по ул. Быховской, 190-квартирный 5-подъездный 8-9-13-15-этажный жилой дом со встроенно-пристроенными объектами социальбыта и подземной автостоянкой на 207 машино-мест в квартале улиц Воронянского – Авакяна – Быховской – Радичева, завершается строительство 18-этажного одноквартирного жилого дома на 136 квартир в квартале улиц Воронянского – Жуковского – Быховской – Радичева.

**Информация о проекте:**  
 Строительство осуществляется в соответствии с условиями решения Мингорисполкома № 2670 от 25 октября 2013 года «Об изыятии, предоставлении земельных участков и разрешении строительства» Объект долевого строительства – «Строительство многоквартирных жилых домов, не относящихся к категории повышенной комфортности, со встроенными объектами общественного назначения и сносом 1-2-этажных жилых домов в границах улиц Воронянского – Жуковского – Быховской – Радичева», 2-я очередь. Жилой дом № 6 по г/п. Комплекс состоит из жилого дома, с размещением на 1-2-этажах встроенных помещений общественного назначения. Конструкция дома – каркасно-блочная. Наружные стены из керамзитобетонных блоков, внутренние перегородки – из керамзитобетонных блоков и кирпичной кладки. Наружная отделка – утпелнение, окраска акриловой краской. Высота типовых жилых этажей – 2,7 м. Все подъезды оснащены мусоропроводами. Отделка квартир не осуществляется. Все квартиры имеют лоджии.  
 Межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, тещ.подполье, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механической, электрической, сантехнической и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания, поступают в общую собственность дольщиков.  
 Благоустройство включает озеленение территории, устройство тротуаров, дорожек, размещение площадок отдыха, детских и хозяйственных, устройство плоскостных автостоянок на 35 машино-мест.  
 Вышеприведенные характеристики подтверждены решением КУП «БЕЛГОССПЕРТИЗА ГО РОДУ МИНСК» № 294-60/12 от 30.05.2012 г. Нормативный срок строительства в соответствии с проектной документацией – 22,3 месяца. Срок окончания строительства – IV квартал 2015 года. Жилая часть общей площадью 13266,0 м.кв.

Однокомнатные – максимальная площадь 47,17 м.кв., двухкомнатные – максимальная площадь – 98,88 м.кв., трехкомнатные – максимальная площадь 109, 83 м. кв.  
 Для заключения договоров долевого строительства предлагаются:  
 4 (четыре) трехкомнатные квартиры общей площадью 109,83 м.кв. и 108,57 м.кв. стоимостью 1 метра квадратного 1570 долларов США;  
 2 (две) двухкомнатные квартиры общей площадью 98,88 м.кв. и 91,02 м.кв. стоимостью 1 метра квадратного 1620 долларов США;  
 4 (четыре) однокомнатные квартиры общей площадью 45,24 м.кв. и 47,17 м.кв. стоимостью 1 метра квадратного 1650 долларов США;  
 2 (два) нежилые помещения стоимостью 1 метра квадратного в эквиваленте 1360 долларов США.  
 На предприятии действует система скидок. Возможны различные графики оплаты.  
 Настоящая проектная декларация действует до момента публикации следующей проектной декларации.  
**Застройщиком получены:**  
 1. Решение Мингорисполкома № 2670 от 25 октября 2013 года «Об изыятии, предоставлении земельных участков и разрешении строительства».  
 2. Проектно-сметная документация, прошедшая в установленном порядке гос. экспертизы, заключенное КУП «БЕЛГОССПЕРТИЗА ГО РОДУ МИНСК» № 294-60/12 от 30.05.2012 г.  
 3. Разрешение на производство строительномонтажных работ, выданное управлением государственного строительного надзора № 2-204Ж-019/13 от 08.11.2013 г.  
 4. Свидетельства о государственной регистрации земельного участка № 500/1032-8500 от 25 ноября 2013 г. и №500/1032-8501 от 25 ноября 2013 г.

**ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 13 февраля 2014 года проводит 1-ый открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности**

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продаж (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
1	Кузов-фургон К2.375 № 09165 1980 г. 4 кат., Шасси УРАЛ-375 ш. 309117 дв. 998545 1979 г. 4 кат 1855 км	г. Кричев-2, в/ч 33190	40 000 000	4 000 000
2	Кузов-фургон К2.375 № 09161 1980 г. 4 кат., Шасси УРАЛ-375 ш. 310697 дв. 505 1980 г. 4 кат 7096 км	г. Кричев-2, в/ч 33190	40 000 000	4 000 000
3	Гусенично шасси МТ-ЛБ ш. 17703001 дв. 440018 корп.7702Ф101 1977 г. 4 кат. 2543 км, Установка ФВБА-100-Н 12Ф № б/н 1977 г. 4 кат., Фильтр ФПТ-200М № б/н 1981 г. 4 кат.	г. Ст. Дороги, в/ч 42747	110 000 000	11 000 000
4	Гусенично шасси МТ-ЛБ ш. 17705001 дв. 445299 корп.7703Ф1021 1977 г. 4 кат. 1857 км, Установка ФВБА-100-Н 12Ф № б/н 1977 г. 4 кат., Фильтр ФПТ-200М № 1128083 1977 г. 4 кат., Комплект ИДК-1 № б/н 1977 г. 4 кат.	г. Ст. Дороги, в/ч 42747	120 000 000	12 000 000
5	Гусенично шасси МТ-ЛБ ш. 17710003 дв. 472462 корп.17710003 1977 г. 4 кат. 2081 км, Установка ФВБА-100-Н 12Ф № б/н 1978 г. 4 кат., Фильтр ФПТ-200М № 92н29 1978 г. 4 кат., Комплект ИДК-1 № б/н 1978 г. 4 кат.	г. Ст. Дороги, в/ч 42747	110 000 000	11 000 000
6	Гусенично шасси МТ-ЛБ ш. 17712002 дв. 481253 корп.17712002 1978 г. 4 кат. 2586 км, Установка ФВБА-100-Н 12Ф № б/н 1978 г. 4 кат., Фильтр ФПТ-200М № 92н29 1978 г. 4 кат., Комплект ИДК-1 № б/н 1978 г. 4 кат.	г. Ст. Дороги, в/ч 42747	110 000 000	11 000 000
7	Гусенично шасси МТ-ЛБ ш. 18103002 дв. 676704 корп.18103002 1981 г. 4 кат. 1170 км, Установка ФВБА-100-Н 12Ф № б/н 1981 г. 4			

«ПРЫЕХАЛА КАЛЯДА НА БЕЛЫМ КАНІ»

**Па гарызанталі:** 1. «Хай ... родзіць, \Хай чарка ходзіць, \Хай патэльна трашчыць, \На ёй скарка пішчыць». Калядная пажаданне. 4. «Не баячка гасці — ... \Гых, хто робіць ім кармушкі». З верша М.Сазончыка «Госці». 9. «Ой, па мосціку, па залатому, Калядка, Калядка \Ой, стучаць, бяжаць ..., Калядка, Калядка!». З каляднай песні. 10. Апытны прыбор. 11. На Беларусі ў даўнія часы грашовы аброк. 13. Шаўковая тканіна з разводамі, якія пераліваюцца рознымі адценнямі. 14. «Дзе ... рогам, \Там жыта стогам, \Дзе ... ступіць, \Там яно куціць». З каляднай песні. 15. «Да я Каляду да на кут павяду, \Ой, ..., да на кут павяду». З каляднай песні. 16. Паганяты сабак або аленяў, запражаных у нарты. 17. «Зноў ... паслала \снежныя кілімы». З паэмы П.Труса «Дзясяты падмурак». 19. Горад на поўначы Аўстрыі, порт на рацэ Дунай. 20. Калі напярэдадні Каляд неба зорнае — будучы несеціся ... (прыкм.). 21. «... барджэй, барджэй, а нам Піліпаўка надакучыла». З каляднай песні. 26. Зімовае ... .Перыяд часу з мінімальнай вышынёй Сонца над гарызонтам (21-23 снежня). 27. Урачыстасць, прысвечаная гадавіне якой-небудзь падзеі. 28. Тое, што клалі пад абрус падчас каляднай вячэры.

**Па вертыкалі:** 2. Завітыя кольцамі пасмы валасоў. 3. «Чым там у лесе жыве хата, \Як там рытуяцкія да ... \Як калядкі сустракаюць». З паэмы Я.Коласа «Новая зямля». («Калядкі»). 5. Прылада для клеймавання жывёлы. 6. Вялікая колькасць чаго-небудзь сыплага. 7. «Прыехала Калядка на белым кані, \Яе ... — ясен месячык, \Яе дружка — ясна зорачка». З каляднай песні. 8. «... марозна, \Забірае джог». З верша Я.Купалы «Зімова ноч». 12. Свята з карагодамі і песнямі, якое на Беларусі пачыналі адзначаць напярэдадні 1 студзеня і працягвалі да трэцяй куці. 13. «Нядзеля. ... калядны. \У хаце ўсё ладна». З верша А.Пісьмянкова «Нядзеля». 16. На Каляды — ..., на Вялікадні — сыр, а ўсё чалавек сыт (прыкм.). 18. Штучна выкліканая хваляванне, узбуджэнне. 22. Ізаляваная ад іншых частка спецыяльнага памяшкання на караблі, самалёце. 23. Паўная папруга. 24. Прыстасаванне для далучэння праводу да машыны, прыбора. 25. «Дзякуй Богу, добры ... ідзе, \Шнодры вечар Каляду вядзе». З верша Х. Жычкі «Шнодры вечар».

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

**ПРАВЕРЬТЕ КАЛІ ПЛАСКА, АДКАЗЫ:**  
**Па гарызанталі:** 1. Бульба, 4. Грыбнік, 9. Калымаўнік, 10. Міраж, 11. Чыр. 13. Мура, 14. Кава, 15. Рава, 16. Каю, 17. Зіма, 19. Літ, 20. Крп, 21. Карпач, 26. Сонцастава, 27. Урочышча.  
**Па вертыкалі:** 2. Буклі, 3. Свята, 5. Таро, 6. Куча, 7. Кончак, 8. Сцежка, 12. Чырпак, 13. Мароз, 16. Кіпава, 18. Акцяжак, 19. Снег, 22. Ацек, 23. Дзятка, 24. Клема, 25. Снег.

Ведай нашых!

...А ПЕРАМОГ — БЫХАЎЧАНІН

Спявак з Магілёўшчыны Сяргей Ваўчоў перамог у тэлевізійным шоу «Голас-2»



Галоўная інтрыга шоу на Першым канале Расіі, якое доўжылася 4 месяцы і ўдзел у якім прымала не адна тысяча спевакоў, раскрыта. Яго пераможца — наш зямляк з Быхава. Адною з трох кампазіцый, якія прагучалі ў яго выкананні, стала тая самая арыя містара Ікс, што так кранула Аляксандра Градскага падчас «Спягога праслухоўвання» і заахвоціла забраць Сяргея ў сваю каманду. У фінальным паядынку сапернікамі спявака былі самыя моцныя выканаўцы — Ціна Кузняцова, Гела Гуралія, Нагіз Закірава. Але за Сяргея свае галасы аддалі 75% (!) слухачоў. Такага нават спявак не чакаў.

— Мы атрымалі аж 600 SMS-паведамленняў, — адзначыў яго брат Уладзімір Ваўчоў. Падчас выступлення Сяргея ён быў яго прамоўтарам у Быхаве, ствараў масовую для падтрымкі брата ў Маскве — Аўт.) — Паслі нават з Францыі і Кітая. Калі б у беларусы была магчымасць прымаць удзел, галасоў, маюць, было б нашата больш. Калі чытаў словы прызнанняў у сацсетках, душа радавалася. Гэта не першы поспех брата. Ён быў лаўрэатам 1-ай прэміі міжнароднага конкурсу «Рамансіяда», займаў прызывыя месцы ў міжнародных конкурсах у Польшчы і Германіі.

Але менавіта гэты праект зрабіў яго вядомым. Усім вялікі дзякуй за падтрымку. На праекце Сяргея назвалі галоўным голасам краіны. Сваім выкананнем ён заваяваў сэрцы расіянаў.

У якасці прызы Сяргей Ваўчоў атрымаў кантракт з самай славаўтай у Еўропе гуказапісальнай кампаніяй Universal Music. Дарэчы, калісьці бацькі прадказвалі свайму таленавітаму сыну кар'еру юрыста. Яны казалі: музыка — гэта не прафесія, не трэба аддаваць сябе на жабрацкае існаванне. Але мара перамагла. Нелькі гадоў назад Сяргей кінуў усё і пераехаў у Маскву. Цяпер ён студэнт інстытута тэатральнага мастацтва. А на праекце, акрамя іншых спевакоў, яго падтрымлівала каханая жонка Наталія. Для яе перамога Сяргея таксама стала вялікім падарункам.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

«Цякла тут з лесу невялічка Травай зарасшая крынчыка, Якуб КОЛАС.

# Крынчыка

Рубрыку вядзе Ірына ТАМКОВІЧ

Як прымусіць фіялку цвісці?

Перасаджаем фіялку ў свежую друзлую глебу, пры неабходнасці ў меншы вазон. Падчас перасадкі абарбіце ўвесь ніжні рад лісця. Не бойцеся: фіялка спакойна перажыве страту 4—5 лісцяў. Перастаўляем фіялку бліжэй да святла. Калі перад акном, што выходзіць на поўдзень, расце высокая дрэва, можна ставіць нашу кветку на падаконні: крона дрэва расце святло і фіялка не атрымае апёкаў. Калі акно добра асветлена, яго можна злёгка зацяніць.



Сочым за вільготнасцю паветра. Тут усё спосабы добрыя, але ўвільгатняльнік, мабыць, самы зручны. А калі фіялка будзе досыць шмат, яны і самі будучы ствараць спрыяльны мікраклімат.

Праз пару тыдняў пасля перасадкі пачынаем падкармліваць фіялку ўгнаеннем з павышанай колькасцю фосфару. Можна паспрабаваць любое ўгнаенне для раслін, якія цвітуць, — толькі пачынаючы канцэнтрацыю ў 2—3 разы. Фіялка добра закладвае кветкасці ў прахалодзе. Хаця б на нейкі час адносіце яе на ноч у самае прахалоднае месца ў доме. Вельмі добра калі там будзе градусасць 15—16. Толькі, калі яна прывыкла да «тропікаў», змяняйце тэмпературу паступова.

Праз месяц зноў абарбіце ніжні рад лісця. Вельмі часта фіялка пачынае цвісці пасля страты большай часткі лісця. Калі вы паспрабавалі ўжо ўсё, што можна, а фіялка не цвісць, наладжце яе смеццевым вядром. Трохі «нерачынальнасць» але часам дапамагае. Калі душа пацасе супраць такога гвалту, можна паспрабаваць мякчэйшы спосаб — пахваліць «прылюдна» фіялчак, якая зацвіла. А калі ўжо і гэтыя меры не дапамаглі — аддаце фіялку каму-небудзь: мабыць, змена клімату пойдзе ёй на карысць.

Расліны, якія робяць дабратворны ўплыў на мікраклімат памяшканняў

Як сцвярджаюць спецыялісты, лісце хларафітума акумулюе шкодную для здароўя чалавека і жывёл злучэнні серы, азоту і фармальдэгіды, якія ўтвараюцца, у прыватнасці, пры спальванні бытавага газу. Таму рэкамендуецца размяшчаць хларафітум на кухні, дзе ёсць газавая пліта. Гэта неперароблівае расліна, здольнае нейтралізаваць шкодную і нават атрутныя рэчывы ў паветры памяшканняў, адыграе неацэнную ролю і пасля рамонт. Хларафітум — адна з самых карысных пакавых раслін. Для ачышчэння паветра пакоя плошчай 18—20 кв. м неабходна не менш за 6 раслін, якія можна размяшчаць у скрынках. Дарэчы, шмат такіх скрынак абцяжарыць прыбранае памяшканне.



Герань.

Герань (пеларгонія) выконвае ролю своеасаблівага пакавага доктара пры анкалогіі, захворваннях нервовай сістэмы, асабліва пры функцыянальных расстройствах, неурозах рознай зьяялогіі, пры бясплоднасці. Галоўны дзейны кампанент герані — гераніол. Ён валодае антыбактэрыяльнай і антавіруснай актыўнасцю.

У хатніх лімонаў гаючую сілу маюць не толькі плады, але і духмянае лісце. Яно змяшчае 85 розных гаючых рэчываў. У памяшканні, дзе знаходзіцца лімон, паветра амаль стэрэльнае. Калі ў пакоі будзе расца лімон, то шматлікія хваробатворныя мікробы, якія ёсць у гэтым пакоі, страцяць здольнасць размножвацца.

Антымікробны ўплыў аказваюць валодаюць таксама брызгліна, мірт. Каланхоў і эўкаліпт здольныя папярэджваць развіццё прастудных захворванняў. Асабліва гэта актуальна ў халодную пару года. Група з 4—5 такіх раслін валодае антымікробным дзеяннем на адлегласці 1,5—2 м. Чысцяць наша жыллё філадэндран, плюшч звычайны, ілічныя, карлікавы фікус, бягуня. Складушы кампазіцыі з фітанічных раслін, можна захаваць і ўмацаваць здароўе, пазбавіцца ад стрэсавых стану і павялічыць працаздольнасць.

У значных памяшканнях можна выкарыстоўваць розныя лекавыя, фітанічныя ягога паказаны пры лярчэнні хранічнага бронхіту, эмфізімы лёгкіх, катару верхніх дыхальных шляхоў, бронхіальнай астмы і іншых хвароб. Лаўр высакародны дапамагае пры спастычных станах (ангіяспазмах), спазмах кішчэчніка і жоўцевыводных шляхоў.

Калі вы жадаеце, каб фітакампазіцыя аказвала агульнае аздараўленчае ўздзеянне і чысціла паветра ад патогенных мікробаў, то выкарыстоўвайце арыгінальнае спалучэнне альясца дрэвалюбнага ці каланхоў пёрстытага з рознымі формамі хларафітума.

ВАЖНА! Пры тэмпературы больш 25°C расліны паглынаюць газ у два разы інтэнсіўней, чым пры 13°C. ВАЖНА! Драўняныя расліны ажыццяўляюць газаабмен у 3-10 разоў інтэнсіўней, чым травяністыя.



Каланхоў.

Инфарм-укол

Падыхаць цыбулькай, пажаваць часначку

Каб арганізм змог самастойна перамагчы любую рэспіраторную нагрузку, патрабуецца правільная арганізацыя сваю жыццёвую прасторы — наладзіць жыццё такім чынам, каб кожны дзень спрыяў умацаванню здароўя. Не злоўжываць алкаголем і не курьці будзе недастаткова. Неабходна яшчэ рацыянальна харчавацца, сістэматычна займацца фізкультурай, загартоўвацца. Існуе, вядома, і спецыяльная прафілактыка прастудных захворванняў і грыпу, нагадвае загадкава аддзялення медыцынскай рэабілітацыі 3-й цэнтральнай раённай клінічнай паліклінікі г. Мінска Аніфіса ШАПАВАЛАВА.

**Аксалінавая мазь (або яе аналагі).** Не мае проціпаказанняў ні ў дарослых, ні ў дзяцей. Трэба наносіць на слізгістую носа адзін-два разы ў дзень. Можна непасрэдна ў час пад'ёму захваральнасці, а можна і ўвогуле ў халодны час года. Акрамя таго, двойчы на дзень неабходна мыць насавыя пазухі мылам, каб выдаліць вірусы і бактэрыі, якія трапілі ў іх з паветрам.

**Імунамадулятары.** Адаптагенны расліннага паходжання (настойка араліі, экстракт элеўтэраку, настойка і экстракт жэньшэню, прэпараты эхінацыі). Яны «падсілкаваюць» імунітэт, аднак перад прымяненнем лепш удакладніць ва ўрача, наколькі гэта патрэбна менавіта вам.

**Абсалютна ўсім паказаны прагулкі** на свежым паветры, праветрыванне памяшканняў, пазбяганне пераахладжвання, стрэсавых сітуацый.

**Трэба мыць рукі** Вірусы вельмі лёгка пераходзяць з рук хворых людзей на рукі здаровых, а адтуль — у нос, рот, вочы. Асабліва часта трэба мыць рукі, калі дглядаеце хворгага дома. У такім выпадку варта яшчэ насіць маску, вылучаць хвораму асобны посуд, рушнік і г.д.

**Штодня рэкамендуецца ўжываць 2-3 зубкі часнаку** — жаваць іх некалькі хвілін, каб поўнасцю ачысціць ротаваю поласць ад бактэрыі. Аднак можна і проста 10-15 хвілін дыхаць парамі свежапрацэртаў цыбулі або часнаку.

Існуе і такі народны рэцэпт: дадаць у сок алёў мёд і соковае віно, настаіць 5 дзён, прымаць па 1 ч.л. перад ежай.

Штодня неабходна ўжываць свежыя садавіну і гародніну. У якасці прафілактыкі, і лячэння можна прапанаваць і некаторыя іншыя сродкі.

Правыванне носа

✓ Настойка цыбулі з мёдам (або цукрам). 3 ст. л. здробненай цыбулі, 50 мл цёплай вады, 1/2 ч. л. мёду (цукру) — настаяць 30 хвілін. Закапаць піпеткай.

✓ Масляны настой часнаку з цыбуляй. Алей вытрымаць у шклянным посудзе ў посудзе з вады, якая кіпіць (на «паравой лазні») 30-40 хвілін. Заліць ім здробненны 3-4 зубкі часнаку і 1/4 цыбулі. Настояць 2 гадзіны, працэдзіць.

Інгаляцыя

У гатаваную ваду дадаць 30-40 кропель настойкі эўкаліпту або 1/2 ч. л. соды.

Нажняя ванна

1 ст. л. сухой гарчыцы — на 6-8 л вады. Вада павінна быць досыць гарачай. Ухутаныя пладом ногі трымаць 15-20 хвілін. Пасля расцёрці сагравальнай маззю.

Для ротавай поласці

Пажаваць кавалачак прапалісу 15-20 хвілін.

Для носа

Раніцай і перад сном закапаць нос сокам алёў, змешаным напалова са старэйшым алеем — па 1-2 кроплі ў кожны насавы ход. Падчас павышэння захваральнасці можна спалучаць гэта з ужываннем унутр спіртавой настойкі прапалісу, растваранай у 30-50 мл вады. Ужываць з разліку 1 кропля на 1 год жыцця.

Як правільна паласкаць горла?

Вада для паласканняў не павінна быць ні гарачай, ні халоднай. Гарачай можна пашкодзіць слізгістую, а ад халоднай не будзе карысці. Галаву неабходна закінуць назад, язык выцягнуць наперад, каб раствору трапілі на корань языка. Кожны прыём паласкання павінен працягвацца не менш за 30 секунд.

Штораз для працэдуры трэба гатаваць свежыя растворы. Глытаць раствор нельга. Паласкаць ад 5 да 10 разоў на дзень пасля ежы. Нічога пасля не ўжываць на працягу гадзіны.

✓ Паласкаць горла можна растворами марганцоўкі, фурацыліну, соды, рамонку, а таксама сальным растворам.

✓ Растварыце лімонны сок у шклянцы вады. Лімонная кіслата забівае бактэрыі, звязвае і выводзіць макроту.

✓ Разведзіце ў гарачай вадзе роўня часткі мёду і перацёртага імбіру. Дадайце некалькі кропель лімоннага соку. Паласкаць горла гэтым саставам варта перад сном.



✓ 1 ст. л. лупіня цыбулі заліць шклянкай гарачай вады, прапікаць, пакінуць на 3 гадзіны. Адвар працэдзіць, паласкаць горла на працягу дня.

✓ На шклянку вады — 1 ч. л. соды, 3-4 кроплі ёду, 1/4 ч. л. солі. Паласкаць да 10 разоў на дзень.

✓ У шклянку бурчанага соку дадаць 1 ст. л. воцату. Паласкаць 5-6 разоў на дзень.

✓ У 1/2 шклянкі маркоўнага соку дадаць 1 ст. л. мёду, развесці вадой. Паласкаць 5-6 разоў на дзень.

✓ Сок кораня хрэну разбавіць гатаванай вадой 1:1.

✓ Ліст каланхоў вымыць, здрабніць, прапусціць сок праз марлю, змяшаць у роўнай долі з вадой.

✓ 1 ч. л. лыжку настойкі календулы, або прапалісу, або рамонку, або звербаю, або інш. старварыць у шклянцы цёплай вады. Паласкаць некалькі разоў на дзень.

✓ 1 ст. л. сумесі сухіх траў — рамонку, эўкаліпту, календулы заліць шклянкай кіпеню. Настояць, працэдзіць (або прыгатаваць на паравой лазні).

✓ Дадаць у шклянку вады 10-15 кропель алёў шалфею, чайнага дрэва, эўкаліпту, лікты.

✓ 1 ч. л. лыжка шалфею, 1/4 шклянкі карычывага цукру, узяць 3/8 шклянкі сталавога воцату і 1/8 вады.

Кампрэс для горла

Можна змяшаць гарэлку і ваду ў прапорцы 1:2. Зверху горла абматаць цёплым шалікам.

Пітны рэжым

Пабольні піце ўплывае — чаю з малінавым варэннем, або мёдам (вада павінна мець тэмпературу ніжэй за 60 градусаў), або лімонам, шыпшыцы, ці морсаў з замарожаных ягад.

Харчовы рэжым

Падчас хваробы нельга перагружаць арганізм тлустым мясам, салодкім і мучным. Трэба перайсці на малочныя прадукты, кашу з грэцкіх круп, поснае курнае мяса, курыны бульён, тушаную гародніну.

Святлана БАРЫСЕНКА

Даты Падзеі Люды

**1890 год** — нарадзіўся Карл Чапэк, чэшскі пісьменнік. Адзін з ідэолагаў незалежнасці Чэхаславацкай рэспублікі, пісьменнік з сусветным імем, фантаст і сатырык. Актыўная грамадзянская пазіцыя пісьменніка вызначыла і кірунак яго літаратурнай творчасці, якая была прасякнута нявысцо да фашызму. Драмы Чапека «Белая хвароба», «Маці», «Вайна з саламадрамі» ярка раскрываюць антычалавечую сутнасць ідэалогіі «белай расы». Зварнуўшыся да актуальных грамадскіх праблем, чэшскі пісьменнік стаў таксама адным з самых вядомых аўтараў сацыяльнай фантастыкі.

**1909 год** — 105 гадоў таму нарадзілася (вёска Серкавічы, цяпер Талачынскі раён) Марыя Барысаўна Осіпава, удзельніца Мінскага антыфашыскага падполля і партызанскага руху на тэрыторыі Мінскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза (1943). У вайну стварыла ў Мінску падпольную групу, была сувязной партызанскіх атрадаў Нікіціна, «Дзімы», «Мясцовыя», брыгады «Дзядзькі Коля». Арганізоўвала выратаванне, забеспячэнне дакументамі і адпраўку ў партызанскія атрады савецкіх ваеннапалонных, вязняў гета, дастаўку партызанам зброі і боепрыпасу. Адна з арганізатараў знішчэння фашыскага генеральнага камісара Беларусі В. Кубэ ў верасні 1943 года. Памерла ў 1999 годзе.

**1945 год** — нарадзіўся (вёска Каменка Нясвіжскага раёна) Мікалай Мікалаевіч Андросік, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарнай мікрабіялогіі і эпідэялогіі, акадэмік Акадэміі аграрных навук Беларусі, доктар ветэрынарных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па дыягностыцы, спецыфічнай прафілактыцы і мерах барацьбы з інфекцыйнымі хваробамі жывёл. Абгрунтаваў і распрацаваў новы накірунак па вывучэнні малавядомых хвароб жывёл.

**1945 год** — нарадзіўся (вёска Каменка Нясвіжскага раёна) Мікалай Мікалаевіч Андросік, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарнай мікрабіялогіі і эпідэялогіі, акадэмік Акадэміі аграрных навук Беларусі, доктар ветэрынарных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па дыягностыцы, спецыфічнай прафілактыцы і мерах барацьбы з інфекцыйнымі хваробамі жывёл. Абгрунтаваў і распрацаваў новы накірунак па вывучэнні малавядомых хвароб жывёл.

**1945 год** — нарадзіўся (вёска Каменка Нясвіжскага раёна) Мікалай Мікалаевіч Андросік, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарнай мікрабіялогіі і эпідэялогіі, акадэмік Акадэміі аграрных навук Беларусі, доктар ветэрынарных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па дыягностыцы, спецыфічнай прафілактыцы і мерах барацьбы з інфекцыйнымі хваробамі жывёл. Абгрунтаваў і распрацаваў новы накірунак па вывучэнні малавядомых хвароб жывёл.

**1945 год** — нарадзіўся (вёска Каменка Нясвіжскага раёна) Мікалай Мікалаевіч Андросік, беларускі вучоны ў галіне ветэрынарнай мікрабіялогіі і эпідэялогіі, акадэмік Акадэміі аграрных навук Беларусі, доктар ветэрынарных навук, прафесар. Аўтар навуковых прац па дыягностыцы, спецыфічнай прафілактыцы і мерах барацьбы з інфекцыйнымі хваробамі жывёл. Абгрунтаваў і распрацаваў новы накірунак па вывучэнні малавядомых хвароб жывёл.

**Было сказана**  
**Максім БАГДАНОВІЧ, паэт, перакладчык, публіцыст:**  
*«Наўмольна хутка круціцца і не ведае супачыну кола жыцця».*

СЁННЯ

**Месяц**  
**Першая квадра 8 студзеня.**  
**Месяц у сусор'і Цяцця.**

**Імяніны**  
 Пр. Сцяпана, Фёдара, К. Аліцыі, Тэрэзы, Адрыяна, Антонія, Юльяна.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	9.25	17.09	7.44
Віцебск	9.22	16.51	7.30
Магілёў	9.15	16.59	7.44
Гродна	9.04	17.03	8.00
Брэст	9.39	17.25	7.47
	9.32	17.34	8.02



ЗАЎТРА



Геамагнітная ўзрушэнні

